

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1983

DECEMBER

MÉHES GYÖRGY

Jerikó

Játék három felvonásban

SZEREPLŐK:

JÉRIKUSZ, király
JÉRIKA, királyné
RÁHÁB, a rosszéletű asszony
HUR, hadvezér
EPSZILON, kémfőnök
ASKALON, kincstárnok
NANNAR, orvos
MERILLA, háziasszony
EVRA, háziasszony
RÁÁM, bordélyházi ellenőr
EUR, kolbászkereskedő
GIL, ór
TIRRÓ, ór
I. KÉM
II. KÉM
TITKOS ÜGYNÖK

Történik Jerikóban, miután megszólaltak a harsonák

ELSŐ FELVONÁS

Szín: időmarta, vaskos kövekből rakott pártázatos bástyafal. Ez a fal olyan széles, hogy akár egy szekér is végigmehetne rajta. A bástya talapzata elvész a zenekari árok mélyén. Támasztópillérek, benyilók, titkos bejáratok. Az építménynek az időtlenség benyomását kell keltenie. Időnként felbukkan egy-egy ijjal, lándzsával felfegyverzett ór. Végigsétál a falon, majd ismét eltűnik. A szín előteréből lépcső vezet fel a bástyafalra. Mikor a függöny felmegy, a szín üres. A távolból kürtszó zendül; harcias, fenyegető dallam. A hang hol felerősödik, hol elenyészik. Besétál Tirró

TIRRÓ (kikönyököl az egyik lőrésen, kifelé figyel, a kürtszóra) Telvesek! (Megvetően kiköp a falon tútra, aztán mint aki megtette a kötelességét, kisértél a színről)

Merilla, Evra, jerikói asszonyok, karjukon kosárral be. Kürthang

EVRA Micsoda undorító bögés. Az ember megborzone belé, ha hallja. Ideje volna elkergetni őket.

MERILLA Miért nem csap le rájuk a hadsereg? Miért tűrik ezt a szemtelenkedést? Rongyos, piszkos csőcselék! Azt mondják, a vezetőjük valami Józsué nevű csavargó... folyton részeg és bikafeje van.

EVRA Fajtalankodnak... mindenki mindenkivel... és teli vannak undorító betegségekkel. A víz, amibe beleisznak, pestises lesz.

MERILLA S ezt tűri Jerikó.

EVRA Én levágatnám őket az utolsóig. Az ilyen bandával így kell bánni.

MERILLA Idepofátlankodnak Jerikó alá... és még tudnak is.

EVRA Hallottam, hogy mind rühösek meg tétvesek. Nem is beszélnek emberi nyelven, csak makognak, mint a majmok.

MERILLA Ugatnak, nem makognak, és fekélyek borítják a testüket. És még istenük sincs.

EVRA Lehétetlen... hogy élhet valaki istenek nélkül? Szégyene Jerikónak, hogy ezek idáig mérészkedtek.

MERILLA Te csak bizz Hurban. A mi dicsőséges hadvezérünk kiirtja őket.

EVRA Nagyon jól teszi.

Együtt indulnak, összetalálkoznak Ráámmal. Kölcsönös bókkal köszöntik egymást

MIND Örök dicsőség Jerikónak! (A két asszony el)

EUR (a túloidalon be) Örök dicsőség Jerikónak... Hogy van, Ráám?

RÁÁM Ó, Eur... hogy van?

EUR Kitűnően! Mondhatni, nagyon kitűnően!

RÁÁM Én is, én is, természetesen. Kitűnőbben már nem is lehetnék.

EUR Ezt örömmel hallom.

RÁÁM Én is, én is, nagyon nagy örömmel.

EUR Mi a véleménye a... hm... széljárásról?

RÁÁM Ugyanaz, mint magának, kedves Eur. (Óvatosan) És ön... ön miként vélekedik a... hm... helyzetről?

EUR Ugyanúgy vélekedem, mint maga, kedves Ráám.

RÁÁM Látja, ez a mi Jerikónk szilárd támasza és talpköve, ez a tökéletes egyetértés. Meg az, hogy rendíthetetlenül hiszünk Jerikóban. Itt mindenki hisz Jerikóban.

EUR (lelkesen) Úgy van, nagyon is úgy. Mutasson csak egyetlenegy jerikói polgárt, aki nem ért egyet velünk.

RÁÁM Mindig, mindenben és egyáltalán.

EUR Ezért örökéletű Jerikó.

RÁÁM Ebben is egyetértünk.

Lelkesen szorongatják egymás kezét. Odakünn az előbbinél is hangosabban, fenyegetőbben szólal meg a kürtök szava. Ráám és Eur eleresztik egymás kezét. Lopva egymásra néznek

EUR Maga sem hall semmit?

RÁÁM Természetesen. Ebben a csöndben? Legfeljebb...

EUR Mit?

RÁÁM Háát... olyan, mint a tücsökeciripelés.

EUR Ez a helyes kifejezés. S ki ad az ilyesmire.

RÁÁM Mi biztosan nem.

Kürtszó

EUR Ezek még mindig nem unták meg?

RÁÁM Úgy látszik... illetve úgy hallatszik.

EUR Nevetségesek.

RÁÁM Ahogy így körbe-körbe járnak Jerikót és hordozzák a lábát.

EUR Frigyláda, így hívják. Állítólag csodatevő ereje van. Persze ez csak szóbeszéd.

RÁÁM És folyton fújják a... tudja, mit.

EUR Mondjuk ki végre, nincs mit egymás előtt titkolózni: a kürtöt. Ezek tulajdonképpen mit akarnak?

RÁÁM Ezt éppen magától akartam megkérdezni: ezek mit akarnak?

EUR Nem mintha idegesítene...

RÁÁM Engem sem. Egyáltalán! Nem is törődöm velük.

EUR Én sem.

RÁÁM Eppen ezért elmondhatom... *(Ovatosan körül néz)* hogy azt suttogják, persze felelőtlen elemek, aljas rémhírterjesztők, hogy addig fújják a kürtöt, amíg leomlanak Jerikó falai.

EUR Ezek a falak? Ezek?! Tudja, hány ezer éve állnak már Jerikó falai?

RÁÁM Persze, hogy tudom. Jerikó a világ legrégebbi városa.

EUR Olyan büszkén és magányosan őrököl itt a pusztaságon, mint a Hold az égen.

RÁÁM Ezért is nevezik a Hold városának.

EUR *(lelkesen)* És amíg a Hold az égen világít, addig állnak a szent, legyőzhetetlen Jerikó falai.

RÁÁM Úgy legyen! *(Ijedten)* Pardon — úgy lesz!

Kürtszó

Kürtszó kőfal ellen? Én ilyen bárgyúságot meg nem is hallottam.

GIL *(ör, megjelenik a falon)* Közlekedjünk, kérem, közlekedjünk! Mit bámészkodnak?

EUR Friss levegőt szívunk.

RÁÁM Gyönyörködünk a tájban.

GIL Ne itt gyönyörködjenek. Itt nincs semmiféle látvány.

RÁÁM Hát hallanivaló?

Kürtszó

GIL Az sincs. Én nem hallok semmiféle kürtszót.

Kürtszó

EUR Ezt se hallja?

GIL Ezt sem. *(Gyorsan el)*

Ráám és Eur összenéznek

RÁÁM Biztosan parancsot kaptak, hogy ne vegyenek tudomást a kürtölésről.

EUR Nagyon helyesen, mert hiszen valóban nincs is jelentősége.

RÁÁM Hát persze! Viszont... *(Ovatosan körül néz, majd előtérbe vonja Eurt)* azért mégis lehet valamiféle jelentősége.

EUR Gondolja?

RÁÁM Hát nem? Nézze, amennyire én tudom a szóbeszédből, azok odakünn üres zsebű népség. Kódisok. Mit keresnek itt?

EUR Lehet ezt tudni? Pásztorok, akik képtelenek valahová letenni a fenekeiket. Ma itt... holnap ott... Birkatolvajok, Ravasz banda. Ezek aztán nem sokat haboznak, ha valakit oldalba kell szúrni. Olyan nyomorultak, hogy csak egyetlen istenük van. Többre nem telik.

Mindketten megvetően nevetnek

Állítólag királyuk sincs.

RÁÁM Nincs királyuk? Akkor ki védi meg a kereskedőket?

EUR Kereskedők sincsenek.

RÁÁM Akkor ezek barbár vadállatok.

EUR Rosszabbak annál: gonosztevők.

RÁÁM De bordélyházaik csak kell hogy legyenek.

EUR Hol élsz, drága Ráám? Szerintük minden bordély bűntanya.

RÁÁM A jó erkölcs bástyája! A szakmám, tudom. Tizenöt éve vagyok bordélyházi ellenőr. A bordélyok megvédik a jó erkölcsű nőket a férfiak mohó támadásától. Ez így van az egész művelt világon. *(Kis szünet után)* Ezeket a pusztaiakat ki kell irtani.

EUR Én, uram, nem szólok bele a nagypolitikába, nem is értek hozzá. Tökéletesen megbízom bölcs, sőt zseniális Jerikuszunkban.

EGYÜTT *(mély, szertartásos meghajlás)* Éljen és uralkodjék az idők végezetéig.

EUR Mondom, nem szólok bele, de már igazán parancsot adhatott volna Hurnak, hogy csapjon le a pusztaiakra, verje szét azt a csöcseléket.

RÁÁM Úgy van! Elvégre azért fizetjük az adót, meghozzá nem is keveset, és ezért fegyvereztük fel a világ legkoroszerűbb hadseregét, hogy teljes biztonságban érezhessük magunkat. De ez a Hur, ez csak parádézik.

EUR Hacsak nem rejlik valami ravaszság a kürtölés mögött, ahogyan maga megjegyezte, kedves Ráám.

RÁÁM *(ijedten)* Én mondtam volna ilyesmit? Félreértett.

EUR Beszéljünk nyíltan. Lehet, nincs tanú. Ezek a falak túlságosan vastagok ahhoz, hogy fülük legyen. Olyasmit suttognak, rémhírterjesztők, persze, hogy éppen a mi saját hatóságaink szerződtették ezt a fűvözenekart, hogy megijesszenek bennünket. Lehet?

Kürtszó

RÁÁM *(lehangoltan és őszintén)* Persze, hogy lehet. Van-e olyasmi, ami ne volna lehetséges Jerikóban?

EUR Talán figyelméztetni akarnak arra, hogy ne bízzunk túlságosan a falakban. Őr is kell a falakra. Ne zúgolódjunk tehát a fegyverkezés és az állandó adóemelések ellen.

RÁÁM De milyen rafináltak! Mert az a szöveg, hogy a kürtszótól leomlanak a falak, az olyan abszurd, hogy figyelembe sem vehetjük. Emögött valami másnak kell rejlenie.

EUR De mi rejlik mögötte?

RÁÁM Inkább azt kérdezze: ki van mögötte?

EUR Egyesek tudni vélik, hogy Askalon, a kincstáros. Vagy Hur... az is nagy bandita.

RÁÁM Vagy maga Epszilon.

EUR *(rémülten)* Ssss... ki ne mondja!

RÁÁM Ebben az elvadult világban, mikor egymás torkát szorongatják az emberek, minden lehetséges.

EUR Sőt, annak az ellenkezője is. Isteneink óvják meg Jerikót.

RÁÁM Hacsak az istenek nem, akkor nem tudom, ki segít Jerikón. Sajnos, itt már mindenki csak a saját zsebére gondol.

EUR Meg a saját fejére... hogy a helyén maradjon.

Kezet ráznak

Az istenek segítsenek. Hogy megy az üzlet?

RÁÁM Megítélésem szerint a helyzet reménytelen, de nem rossz.

EUR Lehet ennél rosszabb is?

RÁÁM Lesz is. Két év múlva sóhajtozni fogunk: azok a tavalyelőtti szép idők... Ez még csak a kezdet. Magának múlt héten szétverték a boltját.

EUR Uram, a kolbászkereskedőknek befellegzett. Ilyenek a környülállások. Na de uram, az Askalon úr mézárszékein készülő kolbász egyre rövidebb és mind vékonyabb.

RÁÁM És fűrészpörize van.

EUR Nem tudom. *(Kiköp)* Semmi pénzért meg nem kóstolnám az árumat. És Askalon egyre többet kér érte. Mit tegyek, én is emelem az árakat. Erre engem szidnak a vevők és szétverik a boltomat. Egyszer majd agyonvernek. Mit bánom én, ez már úgysem élet.

RÁÁM Azt hiszi, a bordélyokban jobb a helyzet? Ott áru volna, de vevő nincs. Az embereknek már attól is elment a kedvük, hogy kicsapongjanak. De azt hiszi, Epszilon úr nem szorongat engem? Az utolsó garast is kiszedi a tarsolyomból. A lányok dolgoznak. Epszilon gazdagszik, és közben folyton kritizál, hogy nem lendítem fel az üzletet.

EUR Az az igazság, hogy ezek az urak semmibe vesznek minket. Élni és élni hagyni... látja, ezt az elvet nem ismerik.

Kürtszó

RAÁM *(kifelé fülel)* Milyen zsíros üzleteket köthetnénk ezekkel a trombitáló vademberekkel.

EUR Rászoztatnók őket a disznókolbászra.

RAÁM Tiltja a vallásuk.

EUR Csak nem gondolja, hogy van még disznóhús a disznókolbászban?

RAÁM Milyen prima kuncsaftok lennének a bordélyokban ezek az életerős pásztorok. Megismernék a kifinomult jerikói erkölcsöket. És most... pang az üzlet.

EUR Az urak nem törődnek a becsületes ember érdekeivel, csak emelik az adókat. Még a levegőt is elszívják előlünk.

RAÁM Benne vagyunk a csapdában.

EUR Pontosan ezt érzem én is.

RAÁM Ezek a falak már nem védelmeznek. Ezek már börtönfalak. Legjobb volna lerombolni őket.

EUR Pssz...

RAÁM Azt beszéljük, hogy a pusztaiak szerint itt az Ígéret Földje. Hát, az igaz... ígérni... azt tudnak!

EUR Csak hogy ki hisz itt még az ígéreteken?

RAÁM A bőségben és boldogságban, ami sehol sincs. Na, hagyjuk...

EUR A szívemből beszél... de kérem, ne tegyen ilyen vakmerő kijelentéseket. Ezeket még meghallgatni sem szabad.

RAÁM Igaza van. Vegye úgy, hogy nem is szóltam. Egyébként maga is mondott éppen eleget.

EUR Egyezünk meg abban, hogy egyikünk sem mondott semmit. Nem is találkoztunk.

RAÁM En erre... maga arra...

Kezet ráznak, el.

Az egyik benyílóban titkos ajtó nyílik ki. Előjön Hur, a hadvezér. Fején tollforgós sisak. Diszes egyenruhát visel. Mögötte fejére húzott csuklyában, sötét köpenyben Epszilon, a kémiszolgálat főnöke

HUR Hallottad, Epszilon, ezt a két patkányt?

EPSZILON Légy nyugodt, Hur, szemmel tartjuk őket.

HUR Szétrágják a város szilárd alapjait. Mérges nyálukkal telifröcskölik Jerikót.

EPSZILON Ráámot és Eurt bármelyik pillanatban lefogathatom. Elég bizonyítékom van ahhoz, hogy felakasztassam őket. És persze nemcsak őket. Sajnos, ez a két fickó az átlagot képviseli. Olyan, mint ők, még sok van. *(Köpenye alól tekercset húz elő)* Itt azoknak a tiszteletre méltó jerikói honpolgároknak a névjegyzéke, akik az elmúlt három napon, mióta a kürt szól, államellenes kijelentést tettek.

HUR *(átveszi a tekercset, lassan lehengeríti. Néma számozgással olvassa a neveket, közben tesz egy-egy megjegyzést)* Áhá... erről sejtettem. A vipera! Hát ez is? Ezt a disznót most tüntettük ki a Hűségés Hazafi érdemrenddel. Én magam tépem le a melléről. *(Más hangon)* Ez lehetetlen! Ez a név itt... tévedés.

EPSZILON *(odapillant)* Egyike a legveszedelmesebb rémhírterjesztőknek.

HUR Hát már nincs hűségés hazafi?

EPSZILON De van. Mi ketten.

HUR *(felcsavarja a tekercset és visszaadja)* Az ember agyát előnti a vér... Nincs egyetlen becsületes polgára Jerikónak?

EPSZILON Többé-kevésbé valamennyien azok, csak a kürtszó megzavarta őket. Kihallanak belőle valamit. Fenyegetést, biztatást, reményt, rémületet?

HUR Mitől riadoznak? Őt napig vágthatsz lóhalálában bármelyik égtáj felé, nincs, aki szembeszálljon Jerikóval. Kiirtottuk összes ellenségeinket. Édom, Ammon, Moáb... mi maradt belőlük? Vitéz katonáim igazi férfias bátorságról tettek tanúságot, mikor falhoz csapkodták az ellenséges csecsemőket. Persze, voltak... hogyne lettek volna, akik kegyetlenségről nyafogtak.

EPSZILON Tudunk róla, Nannar meg a hasonszőrű érzelgős értelmiségiek.

HUR Akik méltatlanul élvezik királyunk kegyét.

EPSZILON Lehet, hogy már nem sokáig.

HUR Adnák az istenek! A legszebb napom lesz, amikor Nannart akasztófán láthatom. *(Előnti az indulat)* Ez a fickó állandóan jártatja a pofáját. Kegyetlenek voltunk? Azok vagyunk és azok is maradunk. No és? A kegyetlenséghez bátorság kell, hogy az ember füttyöljön arra, mit fecsegnek a háta mögött. A csecsemők

falhoz verdesésével egyszer s mindenkorra likvidáltuk még a lehetőségét is annak, hogy az ellenség ismét felültesse a fejét. Katonáim e derék hadművelet után vitéz harcosokhoz illően, megbecsületlenül tették az ellenséges szüzeket, megerősítették az ellenséges asszonyokat, aztán a foglyokkal együtt eladtuk őket rabszolgának. Persze, csak a javát.

EPSZILON Jerikó mindig is adott a becsületére, és csak elsőrendű árut szállított.

HUR A selejtet és a sebesült foglyokat szent szokásaink szerint feláldoztuk isteneink oltárán.

EPSZILON Úgy jártál el, mint egy igazi nagy hadvezér. Csak csodálni tudlak.

HUR Akkor hát mitől riadoznak ezek a nyavalyás jerikóiak?

Kürtszó

Tutulnak odakünn azok a rongyosok. Hadd fújják a kürtjüket, szakadásig. Én csak röhögök rajtuk. Mi csak várunk. Végre most az a sok áruló jerikói disznó ki mutatja a foga fehérjét. Ha elsöpörtük ezt a pusztai csöcseléket, lecsapunk a belső ellenségre is. És nem lesz kegyelem! Te csak készítsd a listáidat. A kurukszó Nannar, ő lesz az első.

EPSZILON Ne feledd meg arról, hogy Nannar királyunk kegyében áll.

HUR Kivetjük onnan.

EPSZILON Alig hiszem, legalábbis addig nem, míg a dicső Jerikus csúszos fájdalmait egyedül Nannar kenőcsei enyhítik. Ne feledd azt sem, hogy Nannar szakembere a mérgeknek.

HUR Gondolod, hogy engem...?

EPSZILON Minden lehetséges.

Kürtszó

HUR Ettől félnek a jerikóiak? Hát nem bíznak az én hadvezéri képességeimben? Elfelejtették győzelmes csatáimat? Mikor szekérszámra küldtem haza a levágott emberfejeket a kincsekkel együtt, akkor bezzeg tapsoltak.

EPSZILON Hur, te tisztalelkű katonáember vagy, honnan is lehetne fogalmad arról, milyen tekervényes utakon settenkedik az emberi gonoszság.

HUR Kard ki, kard! Győzzön a derekabb. Ez az én életelvem.

EPSZILON Mialatt mások... talán... nem mondom, hogy így van, csak azt mondom... talán... vermet ásnak a lábaid alá.

HUR Kicsoda?

EPSZILON Drága Hur barátom, ha te lennél kénytelen végighallgatni reggelenként titkos ügynökeim jelentéseit, neked se lennének már illúzióid. Az embernél nincs veszélyesebb, megbízhatatlanabb, kiszámíthatatlanabb feneked. Számold ezzel, és többé nem érhet csalódás.

HUR A nevé!

EPSZILON Sajnálom, hogy elszóltam magam, de ha már ilyen indulatos vagy, nem hallgathatok, elvégre barátod és híved vagyok. Ki az, aki mindegyre gáncsot vet nagyszabású katonai terveidnek? Ki az, aki sajnálja a pénzt a hadseregtől?

HUR Kész! Elég! Tudom már! Askalon. Néhány éve még az aranyport méricskélte a kincstárban, s egy szerre, nem tudom, ki, és nem tudom, miért, kikiáltotta őt pénzügyi zseninek.

EPSZILON Isteni uralkodónk roppant kedveli, mert nem sajnálja a pénzt az udvari ünnepekre. Dicső Hur, ne igazsd magad.

HUR Én ne igazsam magam, mikor ez a skorpió, ez a szemétkukac be akarja bizonyítani, hogy nem tudok úrrá lenni a helyzeten, hogy miattam gyötri a nyugtalanság Jerikót, hogy a polgárok nem bíznak mára város jövőjében. Miért? Mert odakünn recsegetnek valami ócska trombitákat. Lehet. *(Elrobog)*

EPSZILON *(utánanéz, elgondolkozva ingatja a fejét, majd int. Megjelenik egy nagyon jelentéktelen külsejű figura, az Ügynök, és várakozva megáll Epszilon előtt)* Jelentsd Askalon úrnak, hogy várom.

Az Ügynök el

GIL (megjelenik a falon) Hé, te odalenn!

Epszilon hátraveti a csuklyát és felnéz az örré

(Szoborrá merevedik) Alázatosan bocsánatért esedezem, parancsnok.

EPSZILON Lezárod ezt az oldalt. Senkit sem engedsz át.

GIL Parancs! (Epszilon intésére el)

Erős kürtszó

EPSZILON (felhág a falra. Elgondolkozva kinéz a lőréseken. Magában) Milyen bűdösek lehetnek... Birka- és izzadságszag veszi körül őket; legyekről feketélik a táboruk. S közben világgá kürtölik, hogy ők fűjják a jövő harsonáját. (Kétségessé szétárja a karját. Odalenn megjelenik két, kámzsát viselő alak. Epszilon leereszkedik a lépcsőn. Az egyik kámzsás meghajlik és eltűnik, a másik szemközt áll Epszilonnal) Te vagy az tehát.

RAHÁB En! (Ledobja a kámzsát. Fenevadszépségű asszony néz a szeme közé Epszilonnak)

EPSZILON Üdvözöllek... bár, tulajdonképpen nem is kellett volna már fogadjalak. Itt van nálam a halálos ítéleted. Parancsom van arra is, hogy tanult kínzó-mestereim kivégzésed előtt megcsigázzanak. Egy ilyen fejedelmi testű asszonyról letépni a köntöst, aztán kéjes ordítással agyonkövezni őt, efféle szórakozásra mindig vállalkozik az istenadta nép.

RAHÁB Nem fogsz megöletni.

EPSZILON Ugyan miért ne tenném?

RAHÁB Mert élve hasznosabb vagyok neked.

EPSZILON (elmosolyodik) Nemcsak szép vagy, hanem okos is. Veszedelmesebb tehát, mint hittelek. Egy-magában ezért is megérdemled, hogy likvidáltassalak. Ha egyelőre nem teszem, csak azért nem, mert...

RAHÁB (a szavába vág) Csak azt ne mondd, hogy azért, mert jó a szíved.

EPSZILON Humorod is van?

RAHÁB Az én mesterségemet csak humorral vagy cinizmussal lehet elviselni.

EPSZILON Mivel foglalkozol?

RAHÁB Te is tudod, üzletasszony vagyok. A testemmel kereskedem.

EPSZILON Hölgyem, ha csak a testedet árulnád, az engem nem zavarna. Az a baj, hogy Jerikót árulod.

RAHÁB Mondj egyetlen embert ebben a vén városban, aki — ha érdeke úgy kívánja — ne árulná el gondolkodás nélkül Jerikót.

EPSZILON Éppen ez a politika művészete: meggyőzni az embereket arról, hogy kifizetődőbb a hűség Jerikóhoz, mint az árulás.

RAHÁB Győzz meg engem is.

EPSZILON Ezért hoztam létre ezt a találkozást.

Kürtszó

RAHÁB Miközben odakünn zengenek a pusztaiak harsonái. És idebenn vannak — egyre többen — akik várnak valamit odakülről.

EPSZILON Szépséges Raháb, nem volna kedved visszavonulni fárasztó és ahogyan sejtem, eléggé egyhangú mesterségedtől?

RAHÁB Tudsz jobbat ajánlani?

EPSZILON Egy bizalmi állást.

RAHÁB Ó... persze... és te lennél a főnököm.

EPSZILON Nos? (Raháb hallgat) Tegnap kiszöktél a városból. A csigástorony öre eresztett le kötélen, miután elvetted eszét szerelmi művészeteddel. (Raháb könnyedén nevet) Visszatértedkor is ő húzott fel. Én is felhúztam őt.

RAHÁB Szegény ördög.

EPSZILON Miért volna szegény? Királyi ajándékban részesítetted. Én kényelmesebb ki- és bejárást biztosítok neked. Ha óhajtod, még abba is belemegyek, hogy fogadd odakülről érkező vendégeidet.

Kürtszó

Hogy bírod a birkaszagukat?

RAHÁB Lehet, hogy meguntam a jerikói urak illatszerét.

EPSZILON Bőségesen megfizetlek.

RAHÁB Gyanús, hogy ilyen sokat kínálsz.

EPSZILON És jóformán semmit sem kérek cserébe. Tájékoztatsz küntől érkező vendégeid nézeteiről. Bántatlanul visszatérhetnek kecskebőr sátraik alá, hiszen ezek a jámbor fanatikusok teljesen veszélytelenek.

RAHÁB Akkor miért nyomoztatsz utánuk?

EPSZILON Mert nekem ismernem kell azokat a gondolatokat is, melyek még meg sem születtek az emberek agyában. Meg kell védenem Jerikót, lehet, hogy saját polgárai ellen is. Hogy szójátékkal éljek, te anynyi póreséget és dőreséget láttál életedben, hogy előttem én is levetkezem — lelkileg. Nem restellem, hogy érzelmes vagyok, szeretem ezt a bölcs, öreg, gonosz Jerikót. A világ legrégibb városa, páratlan veszteség volna a pusztulása.

Kürtszó

Micsoda kitartás! Egyre itt trappolnak körbe-körbe Jerikó ledönthetetlen falai alatt. Micsoda lobogó hitüknek kell lennie ahhoz, hogy higgyenek a lehetetlenben. Három napja harsonáznak, és még egy köve sem mozdult meg Jerikó falainak. S ők mégis fűjják... egyre fűjják... Mit remélnek? Erre kérek választ tőled, Raháb. Nem akarok semmi rosszat, pusztán a kíváncsiság vezet. Szeretnék behatolni ezeknek a pusztai barbároknek a koponyájában gomolygó gondolatok közé, ha ugyan gondolat is van odabenn, nemcsak vak hit. A fanatizmus az ostobák kiváltsága. Megérteni szeretném őket, nem bántani.

RAHÁB Elfelejtetted, hogy én kurtizán vagyok és nem olcsó kis ribanc. Árulóvá akarsz aljasítani?

EPSZILON Félreértettél. Diplomáciai misszióra akarlak felkérni. Tárgyalni szeretnék velük. Követ leszel; ha akarsz — nagykövet.

RAHÁB Eladjam neked a pusztaiakat, hogy kiismerve terveiket, megsemmisítsd őket? Vagy eladjam Jerikót, hogy ők irtsák ki annak a városnak a népét, ahol születtem, szenvettem, ahol megaláztak és megtanultam megvetni a világot. Akár így teszek, akár úgy, mindenképpen áruló leszek.

EPSZILON Ellenkezőleg! Ez az egyetlen lehetőség arra, hogy ne válj árulóvá. Azzal, hogy elárulod nekünk a pusztaiak terveit, megvéded Jerikót. Mikor viszont Jerikó iszonyú katonai erejéről tájékoztatod a birkafaggyú népét, lehetővé teszed nekik, hogy elmeneküljenek Hur vérszomja elől.

RAHÁB Túl ügyesen csűröd-csavarod a szót ahhoz, hogy hissek neked.

EPSZILON Rosszul teszed. Ha megismerjük egymás nézeteit, ha közelítjük egymáshoz Jerikó és a pusztaiak álláspontját, ebből csak haszon származik mindenkinek. Néked... különösen. (Gyöngysort akaszt Raháb nyakába)

RAHÁB (tenyerén mérlegeli a gyöngysor súlyát) Azt hiszed, ezzel megvettél?

EPSZILON Azt.

RAHÁB Legfeljebb bérbe vettél. (Rámosolyog Epszilónra, aki vállára segíti a csuklyás köpenyt) Én magamat, így vagy amúgy, de mindenképpen meg tudom menteni. Lehet, hogy ezúttal te fogsz érzelmesnek találni, de én Jerikót szeretném megmenteni.

EPSZILON Mindannyiunknak ez a célja.

RAHÁB Nem a várost, hanem azt a keveset, amit még nem fertőzött meg a rothadás. Hiszen van még jó Jerikóban is. Ezzel a várossal együtt elvesz valami a világból, amit egyedül Jerikó tudott felmutatni. Gyűlölöm és sajnálom Jerikót. Akarom, hogy elveszen, de megszabadítani is szeretném. Ezért vállalom el a megbízásodat.

EPSZILON Kevesebb magyarázattal is beértem volna.

ASKALON (dinamikus üzletember, Jerikó kincstárnoka be) Kedves, szeretett barátom... (Melegen rázzák egymás kezét) Tíz percem van számodra. Babiloni gazdasági delegációt várok, s az irodámban ül már néhány szidoni exportőr. Nem tudom még, milyen választ adjak nekik. Mi a véleményed? Emelkedik még az arany ára? Milyen híreket kaptál a föníciai piacról? Mi a pénzváltók véleménye? Tartsuk az aranyat, vagy eladjunk? (Más hangon) Bocsánat, nem vagy egyedül.

Ráháb rámosolyog Askalonra

Kérlek, mutass be a hölgynek.

EPSZILON Miután több mint egy éve minden héten vendége vagy, ez talán fölösleges.

ASKALON Az magánügy, ez hivatalos találkozás.

EPSZILON *(magában mulatva)* Kérlek, ha parancsolod. Tartsuk be a formákat. *(Bemutató mozdulat)* Ráháb úrhölgy, diplomáciai különmegbízottunk... utazó nagykövet... Askalon úr, kincstárnok és pénzügyminiszter.

RAHÁB Örvendek. Sok rosszat hallottam terólad.

ASKALON Én is terólad. *(Kezet csókol)* Még nyelc percem van.

RAHÁB Magukra hagyom az urakat.

EPSZILON Ráháb, mi még nem végeztünk. *(Ráháb fölmege a lépcsőn a falra, kinéz az egyik lőrésen)* Askalon, barátom, rövid leszek. Hur — tudod milyen vaddisznó-természetű — azzal gyanúsít...

Kürtszó

hogy ezt a koncertet odakünn te rendezed.

ASKALON Magyarázd meg annak a vaskalapos hülyének, hogyha ki akartam volna készíteni, már régen megtehettem volna. Csakhogy nekem — de neked is — konvenial, hogy egy ilyen paprikajancsi vezeti a hadsereget, akinek nincs semmilyen politikai súlya. Jerikóban elég két okos ember: te meg én. No meg persze bölcs, szent életű királyunk.

EGYÜTT *(szertartásosan)* Éljen és uralkodjék az idők végezetéig.

ASKALON De tedd hozzá azt is, hogy az agyérelmeszesedés ne uralkodjék el rajta teljesen. Egyébként az sem nagy baj, amíg itt vagyunk mi.

EPSZILON És ha Hur hatása alá kerül? Ne feledd, királyunk imádja a katonai parádét, s ha egyébben nem is, de ebben Hur tényleg mester. És ha Hur adná neki a tanácsokat...

ASKALON Attól óvjanak meg az istenek...

EPSZILON Az ostobaság félelmes természeti erő, pusztítóbb, mint a homokvihár.

ASKALON Hallom, Hur holnap támadásra készül.

EPSZILON Honnan tudod? Ez a legszigorúbb katonai titok.

ASKALON A titkosszolgálat főnöke ne tegyen fel ilyen kérdéseket. Én sem faggatlak afelől, hogy embereim közül kiket vesztegetsz meg azon a pénzen, amit én utalok ki neked megvesztegetési célokra. *(Más hangon)* Eresszük rá Hurt a kinti csőcselékre? Vérszapot érez, és ettől megvadul.

EPSZILON Jerikóban elég rossz a közhangulat. Az emberek sugdolóznak. Az ilyesmi mindig rosszat jelent. A kürtszó megbűvölte őket. Mindenki azt hallja ki belőle, amit éppen óhajt. Ezért veszélyes. Egy látványos katonai győzelem lecsillapíthatná a nyugtalan-kodókat. A kürtszónak, erőszakkal vagy anélkül, de el kell némulnia. Ez államérv.

ASKALON Ezzel tökéletesen egyetérték. *(Óvatosan)* És egy vereség?

EPSZILON *(ugyanúgy)* Az is lehet államérv. *(Mélyen egymás szemébe néznek)* A vereség letörné Hur szarvait. Amúgy is túl nagyra nőttek. *(Összemosolyognak)*

ASKALON Övezze hát babér a hős Hur homlokát. Csak pénzt ne kérjen, mert azt nem adhatok. *(Más hangon)* Az előbb mintha azt említettél volna, hogy az elbűvölő Ráháb a mi diplomáciai különmegbízottunk. Feltetelezem, hogy a pusztaiakkal kell tartania a kapcsolatot. *(Epsilon bólint)* Volna egy üzenetem a számukra. Közvetítheti?

EPSZILON Ezért utazó nagykövet. *(Felszól)* Szép Ráháb, ha nem veted meg társaságunkat... *(Hívó mozdulat)*

RAHÁB *(lejön)* Ó, ti... Jerikó szilárd oszlopai... mit kívántok?

ASKALON Ha úgy alakulna a helyzet, hogy diplomáciai megbízatásod során érintkezésbe kerülnél azokkal a tiszteltre méltó birkapásztorokkal, akik oly szorgalmasan fűjják a kürtöket, légy szíves, a nevemben hivatalosan közöld velük: hajlandó vagyok megvásárolni a birkanyájukat.

RAHÁB Gondolod, hogy eladók? Életük értelme a pásztorkodás.

ASKALON Éppen ez a te feladatod: győzd meg őket arról, hogy az arany értékesebb, mint a birka. Többet fiadzik. Minden pásztor ravasz. Ha megfelelő tőkéhez jutnának, ügyes kereskedő válhatnának belőlük. Jerikó megvásárolja a birkáikat és arannyal fizet. Ezen az aranyon ők jerikói árut vásárolnak, rabszolgát, balzsamot, ékszer, pálmabort. Dupla áron adhatják tovább. Győzd meg őket. Te is megkapod az üzletből a százalékodat. Egy év alatt milliommósno lehetsz. Sajnos, menem kell, várnak a babiloni delegátusok, egy nagyobb tétel birkabort vennének tőlünk. *(Búcsúzás után el)*

EPSZILON Ez tényleg közgazdasági lángeleme. Még meg sem született a bárány és máris megnyúzza. *(Sóhaj)* És milyen jó hazafi. Hatalmas összegeket utalt ki hadicélokra, és egyetért azzal, hogy Hur csapatai holnap hajnalban megrohanják és lekasabolják azokat a szegény álmódzókat, akik odakünn tudószakadásig fűjják a harsonákat. Lám, Ráháb, máris tényekkel bizonyítom: missziód nem árulás, hanem éppen ellenkezőleg, emberbaráti tett. Figyelmeztessd a birkafagygyú hőseit, hogy a dicső Hur holnap hajnalban támadásra készül. Húzódjanak védőállásba. Meg kell akadályoznunk a vérontást mindenáron.

RAHÁB Te tulajdonképpen kinek az érdekében dolgozol?

EPSZILON Megbántasz azzal, hogy ezt egyáltalán megkérded.

RAHÁB Kezdesz nekem tetszeni. *(Minden kacérság nélkül kezét nyújt, majd fejére húzza a csuklyát és el)*

EPSZILON *(int, megjelenik az Ügynök)* Maradj a nyomában. *(Ügynök el. Kürtszó)* A kürtök... egyre a kürtök... Csak harsogjatok. Az én fejemet nem zavarjátok meg. *(El)*

Kürtszó. Gil és Tirró, örök megjelennek a falon. Középen összetalálkoznak. Emelik a lándzsájukat

GIL Örök dicsőség Jerikónak.

TIRRÓ Örök dicsőség

Leeresztik a fegyverüket, és az ünnepélyes hangról köznapira váltanak

Hogy ityeg a fityeg, komám?

GIL Ne piszkálj, mert még meg találom mondani.

TIRRÓ Na jó, jó... te mindig idegeskedsz.

GIL Én ne idegeskedjem, mikor robban szét a fejem a gondtól? Mondd, Tirró, nem adhatnál kölcsön egy ezüstöt? Zsoldfizetéskor megadom.

TIRRÓ Éppen azon gondolkodtam, hogy kezdjem el. Én akartalak megválni. Már tartozom az összes szomszédoknak. Csak sötétben merek hazasompolyogni.

GIL *(keserűen)* Egy katona... Jerikó védelmezője és büszkesége. A tiszt urak azt képzelik, hogy ekkora zsoldból meg lehet élni?

TIRRÓ Köpnek azok reánk. Mikor panaszkodtam, hogy kevés a zsold, a kapitányom először kikötetett, aztán, mikor elájultam és felmostak, a csizmája orrával megpiszkálta az oldalamat és így szólt: „Légy ügyes és forgolódj... Kaparj kurta, neked is lesz.” De hol kaparjak?

GIL Jó vicc! Ha még a palotaőrséghez tartoznánk, akkor leesne egy kis mellékes. Az ember besuttyantana egy-egy pénzes kérvényezőt... Vagy ha börtönőr lehetnék... A rabokból sokat ki lehet facsarni... A rokonságból még többet.

TIRRÓ Megfenyegettem egy kereskedőt, hogy feljelen-tem, mivel hamisan mérlegel. A szemem közé nevetett. A kapitányom az üzlettársa. Mindenütt csak korrupció...

GIL Az embert nem hagyják élni, aztán ha kirámolunk egy csapszékét, akkor tüzet csinálnak, hogy garázdálkodunk. Huligánt kiáltanak. Meg tolvajt. Ki nem lop ma Jerikóban, ha teheti?

TIRRÓ Kaparj kurta... Lopnék én, de kitől lopjak? Ha a kincstárban dolgoznék, vagy az adónál, vagy az élelmiszerraktárak körül... de minket bepaliztak. Fényes egyenruha... dicsőség... kutyaszar!

GIL Ez a helyes kifejezés. S még utálnak is a népek. Utánam ugatnak.

TIRRÓ Utánad is?

GIL Merthogy mi vagyunk az uraságok házőrző kutyái. De egy házőrzőnek koncot vetnek.

TIRRÓ A feleségem egyfolytában zsémbel, hogy nincs egy rendes ruhája. Legszívesebben világga mennék. Ki a pusztába...

GIL Az ám... ha nem tutulnának odakünn a pusztaiak.

TIRRÓ Te érted, hogy mit tutulnak?

GIL Te nem érted?

TIRRÓ Folyton visszakérdezel. Mindenesetre olyasmit kürtölnek világga, amitől a mi uraságaink napról napra idegesebbek. Riadóztatták a szakaszunkat. Védjük meg őket, de dohány az alma.

GIL Szolgálat éjjel, nappal, de a túlórárt nem fizetik meg.

TIRRÓ Ellopják a tisztek, S én védjem meg Jerikót... Mit érdemes megvédeni? Én csak egyszerű katonáember vagyok, a fejembe verték, hogy kussoljak és vigyázzba álljak, de engedj meg, azért, hogy Jérikusz király tömjéneztesse magát a bandájával, én nem fogok harcolni. Na, most kimondtam.

GIL Tudod, mi az elviselhetetlen? Hogy nálunk minden napról napra rosszabbul megy. Csak egy kicsi jó jönne már egyszer... Szállítsák le, mondjuk... mondjuk a hagyma árát. Vagy lehessen lepényt kapni, olyan régít, ropogósat, pirosra sültet. De semmi... ma rossz... holnap rosszabb... aztán még rosszabb.

TIRRÓ S hol vagyunk még a legrosszabbtól.

Kintről egészen más színű és erejű kürtszó zendül meg. Lágýabb, dallamosabb, kifinomultabb.

Epszilon be, leveti köpenyegét, alatta selyemkötös. Ennek egyetlen dísz egy hatalmas, nyitott szem, ékköböl kirakva.

Gil, Tirró vigyázzba merevednek

JÉRIKUSZ (be. Hetvenes, merev, méltóságteljes öregember. Vállán bíborköpeny, homlokán aranypánt. Mögötte jelenlegi felesége — az ötödik vagy a hatodik? — Jérika, alig húszéves, unott szépség, aki kizárólag csak saját magával törődik) Bravó, ezt nevezem trombitálásnak! Még egyszer, fiúk! (A lágy, dallamos kürtszó ismét felzendül) Énszentségem a saját magam és az istenek nevében köszöntelek kedvelt híveim. (Közben bejött a színre Hur, Askalon, Nannar) Mindent megfontoltam, mindent meggondoltam és ezennel kijelentem, hogy örömmel jöttem e helyre. Jó hírt hozok, kedvelt híveim. Most jövők isteneink oltáraitól. Holdisten, aki szegről-végről rokonom, külön is biztosított kegyeiről. Hálából két kövér tinőt és három rabszolgát áldoztam fel neki. Hivatalosan közölhetem veletek, hogy az összes istenek Jerikót pártfogolják.

ASKALON Ez nagyszerű hír.

EPSZILON Új erőt ad mindannyiunknak.

Odakünntről felhangzik a pusztaiak kürtjének szava

JÉRIKUSZ Halljátok, micsoda különbség? (Kiszól a színről) Mutassátok meg nekik, fiúk. (Ezúttal a jerikói kürtök zendülnek meg)

JÉRIKA Rémes... megfájdul a fejem.

JÉRIKUSZ Hagyjátok abba. (Kedvetlenül) Elmehektek. (Jérikához) Mindig megzavarsz a művészi élvezetben. Egy királynénak ne fájjon a feje. Egy királyné, ha belesüketül, akkor sem panaszkodik.

JÉRIKA Ne leckéztess. Nem vagyok már gyerek.

JÉRIKUSZ De igazi királyné sem! Állandóan elfelejted, hogy énszentségem felesége vagy. Nyafogsz, mint egy cica. Legalább tigris lennél.

JÉRIKA (megvetően) Mit kezdenél vele?

JÉRIKUSZ (tréfára veszi) Megharapnám. Öregember nem vénember!

EPSZILON Szentséges úr, ezt az isteni bölcsességet fel kell jegyeznünk.

ASKALON Kinyilatkozás... zseniális... Öregember nem vénember...

JÉRIKUSZ Ej, ne hízelegjete. Mondtam én ennél már zseniálisabbat is. (Az udvaroncok tiltakoznak) Ez egyébként kedves fogadtatás volt. Epszilon. Ezért kitüntettek. Mivel is? Ó, persze, te már megkaptad az

összes kitüntetések. (Más hangon) Honnan tudad, hogy idekészülünk?

EPSZILON Az a dolgom, hogy előre kiszámítsam az eseményeket. (Közel hajlik Jérikuszhoz) Nyilván szemrevételezni akarod a terepet a holnapi támadás előtt.

JÉRIKUSZ Sss... erről senki sem tudhat.

EPSZILON Nem is tud.

JÉRIKUSZ (indulna fölfelé a lépcsőn, de már az első lépcsőnél felszisszen) Az orvost!

Nannar, aki Hurral együtt a szín szélén várakozott, most odasiet, és egy serlegből megitatja a királyt

Köszönöm, Nannar, te mindig kéznél vagy. Kedvellek. (Barátságosan megpaskolja Nannar vállát) Sajnos, még a szentséges királyoknak is lehet farzsábaja. Szent áldásom reád, gyógyító. (Jérikára támaszkodva felmegy a falra)

Epszilon, aki élesen figyelte a király és az orvos párbeszédét, utána indulna, de aztán meggondolja magát, és előzékenyen mutatja Nannarnak, hogy csak őtánna. Hurral együtt ők is felmennek a falra.

A király leül, Jérika a lábához telepszik. A király időnként szórakozottan beletúr a királyné hajába. Ezt azonban a fiatalasszony ideges mozdulattal igyekszik elhárítani. Kürtszó

Ezek nem fáradnak bele? Ki kellene küldenünk nekik néhány hordó bort.

NANNAR Nem fogadnák el.

JÉRIKUSZ Csak nem képzelik, hogy megmérgezném őket? A bor a barátságot jelképezi. Bor, búza, békeség, szépasszony feleség. (Barátságosan rávereget Jérikára)

EPSZILON Milyen mély értelmű gondolat!

ASKALON Megint egy zseniális kijelentés.

JÉRIKUSZ Tényleg? Észre sem vettem. Csak úgy eregetem őket.

ASKALON Aranybetűkkel íratom fel isteneink templomára.

NANNAR Nem fogadnák el a borodat, mert számukra Jerikó a rothadást jelenti.

Jérikusz rosszállóan cöcög

A kicsapongás, a rontás, a becstelenség kútfeje.

EPSZILON (mosolyogva) Mintha a te szádból is hallottam volna hasonló kijelentéseket.

NANNAR Tanulj különbséget tenni, Epszilon. Az én korbácsütésem nekem fáj legjobban. Én Jerikóért, nem Jerikó ellen harcolok. Ezek a pusztaiak viszont úgy hiszik, az a küldetésük, hogy elpusztítsák Jerikót.

JÉRIKUSZ Tüzes fejűek ezek a mai fiatalok. Meg fogjuk leckéztetni őket.

EPSZILON Ne becsüljük le a pusztaiakat. A város nyugtalanodik.

JÉRIKUSZ (legyint) Jerikó mindig is makrancoskodott, apám, nagyapám, dédapám idején is. Mióta felépült a város, mindig is azt suttogták: vége Jerikónak.

EPSZILON Csakhogy most ez a kürtszó idegesíti őket. NANNAR (köpenye zsebéből téglát húz elő, kinyitja) Ebből végy egyet, hatalmas király. Fáj?

JÉRIKUSZ (bevesz egy labdacot, megtörli a homlokát) Miből vetted észre?

NANNAR Rossz orvos lennék, ha nem érezném át betegeim szenvedéseit.

JÉRIKUSZ Én nem vagyok beteg! Duzzadok az erőtől.

Jérika elhúzza a száját

ASKALON Hát persze. Maga vagy az örök fiatalság.

JÉRIKUSZ Fogalmatok sincs, milyen ruganyos vagyok.

Hur!

HUR Parancs! (Terpeszbe vagyis vigyázzba áll a király előtt)

JÉRIKUSZ Hány embert viszel magaddal?

HUR Elég volna száz is, de én kétszázal megyek reájuk. Engedelmeddel testőrséged virágát, a Győzhetetleneket viszem.

JÉRIKUSZ Énszentségem ezzel egyetért. Szeretlek, Hur... okos vagy. A fickókra ráfér egy kis testmozgás meg egy kis dicsőség is. Helyes, fürödjenek vérben a Győzhetetlenek.

HUR (kifelé mutat, a falon túlra) Ott, azon a mély vízmosáson át észrevétlenül megközelítjük a pusztaiak

táborát, kétfelől átkaroljuk, aztán... csak a birkáknak kegyelmeztünk.

JÉRIKUSZ Énszentségem ezzel egyetért.

ASKALON Bocsánatért esedezem, hogy közbeszólak, de szükségünk van friss rabszolgaszállítmányra. Hiába, a rézbányáinkban nem bírják sokáig. Hullanak, mint a legyek. Kell az utánpótlás. Nagyon jók lesznek a rézbányákba, ezek szívós pusztai emberek. Sok közte a jó áru.

JÉRIKUSZ Énszentségem ezzel egyetért. Szeretlek, Askalon, te is okos vagy. Holdistennő oltárán is fel kell áldoznom legalább egy tucat rabszolgát. A kincstár valóban nem mondhat le a bevételekről. Az üzlet, üzlet, kedves Hur fiam. Sajnos, a vérfürdő ezúttal elmarad.

HUR (keserűen) Gyűlölöm ezeket az üzleti szempontokat. Ez alacsony üzleti gondolkodás. Mi hőstettekre vágyunk! Móresre kell tanítanunk mindenkit, aki Jerikó ellen pisszenni mer.

Kürtszó

Hallod, uram, hogy elszemtelenedtek? Eltöröljük őket a föld színéről! A dicsőség babérjától övezetten térnek haza a Győzhetetlenek. Dupla zsoldot fizetünk nekik.

JÉRIKUSZ És népünnepélyt rendezünk. Ökösütést. Hallod, Jérika, mulatni fogunk.

JÉRIKA (halálos unalommal) Hallom... de ne ordíts. ASKALON Ökör? Drága... majd kecskét süttetünk. És a bor? Gyenge volt a termés. Elégedjenek meg málnaszörppel.

HUR Málnaszörppel nem lehet lelkesedni.

EPSZILON Kétségtelen, hogy egy látványos győzelem jót tenne a hadsereg szellemének. A nyugtalanság, a suttogások elharapóztak már a csapatok közt is.

HUR Ezt kikérem magamnak! Hadseregünk harci szelleme kifogástalan. Ezt az életemmel garantálom!

EPSZILON Hur... ez baráti figyelmeztetés.

HUR Igen, mert a tojásfejük, a túlfinomult értelmiségi urak terjesztik a hitelenség pestisét. Őket kell torokn ragadni. Vannak már, királyom, akik a te szentségedben sem hisznek.

JÉRIKUSZ Meg fogom leckéztetni őket.

HUR (szűrős szemmel mered Nannarra) Vannak egyének, akiknek semmi sem szent, akik folyton kritizálnak.

NANNAR Te most rólam beszélsz?

HUR Ha magadra veszed, akkor rólad is.

NANNAR Nem gondolod, dicső Hur, hogy az én kritikám talán hasznos is lehet? Megtermékenyítő, mint a gondolat.

ASKALON Felség... egy babiloni delegáció vár.

JÉRIKUSZ Elbocsátlak. Egyébként mi a véleményed... erről?

ASKALON Szívvel-lélekkel egyetérték!

JÉRIKUSZ Kivel, fiacskám?

ASKALON Veled, szentséges úr!

JÉRIKUSZ Ez a helyes válasz. Eredj.

Askalon cl

Folytassátok,

HUR Hasznos a kritikád, Nannar, hogyne... az ellenségeinknek. Az a ti bajotok, hogy folyton gondolkodtok. Megette a fene az olyan embert, aki folyton töri a fejét valamin. A gondolat öl, elkorcsosítja a jellemet. Csak semmi gyengeség! Én kiadtam a parancsot a katonáimnak: legyetek olyanok, mint a fiatal vadállatok! Jérikusz, imádott urunk, szentséges hatalmaddal, az ország jövője érdekében tilts be minden kritikát és gondolkodást. Aki pofázik, annak kötelez a nyakába. Meglátod, az első akasztás után — s minél magasabb rangú tojásfejűt lógatunk fel, annál inkább — megszűnik minden gúnyos suttogás. (Kitör) Uram, tudod, hogy már politikai vicceket is terjesztenek rólad?

JÉRIKUSZ Epszilon minden reggel jelenti őket. Akad köztük néhány egészen mulatságos is.

HUR Ezeket a viccelőket is fel kell húzatni.

NANNAR Jaj annak a rendszernek, amelyik nem tűri a tréfát.

HUR Tessék, védelmezi a reakciós vicceket.

NANNAR Nincs kietlenebb, mint egy humortalan államvezetés.

HUR Zárasd be a kocsmákat és a bordélyokat. Ezek az államellenes fecsegés fő fészkei.

EPSZILON Tiltakozom! Ne fossz meg legbiztosabb hírforrásaimtól.

HUR No persze... mert a kocsmák hasznából részese-dést kapsz, a bordélyokból meg Askalon. Vagy lehet, hogy fordítva...

EPSZILON Viszont te vagy a hadseregszállító. Megren-deled saját magadtól a fegyvereket. A legdrágábbakat.

HUR A legjobbakat!

JÉRIKUSZ Tehát akkor mindenki megkeresi a magáét. Nem értem, miért veszekedtek. Szentséges hatalmam-nál fogva megparancsolom nektek, béküljetek ki, és ezentúl szeressétek egymást.

HUR Uram, én megvetem a hátulról mellbe fojtogató módszereket. Én az igazságért harcolok.

NANNAR De megtaláltad-e már azt az igazságot, ami-ért, ha kell, meghalni is érdemes.

HUR Hát persze! Az igazság győz, ez egy közismert igazság. Mivel a győztesek mindig mi vagyunk, tehát mindig nekünk van igazunk, vagyis mindig a mi ügyünk az igaz ügy. Világos?

NANNAR Logikád lenyűgöző, csak az a kérdés, bevá-lik-e a gyakorlatban is.

JÉRIKA Menjünk már. Az a ti bajotok, jerikói urak, hogy folyton politizáltok.

JÉRIKUSZ Okos vagy, Jérika. Sok beszéd, szegénység. EPSZILON, HUR Micsoda bölcsesség! Fantasztikus!

ASKALON Ezt is kő táblába vésetem.

JÉRIKUSZ Énszentségem ezennel kinyilatkoztatja, hogy a Hold környüállása a csillagokhoz viszonyítva vilá-gosan mutatja, hogy miénk lesz a győzelem.

EPSZILON Ez nem is vitás. Egy korszerűen felfegyver-zett nagyhatalom — élén egy nagy hadvezérrel — szembekerül csordába verődött pusztai farkasokkal. Semmijük sincs.

NANNAR Tévedsz, uram, van hitük.

JÉRIKUSZ Nono... Nannar. Nekünk talán nincs? A jerikóiak énbennem hisznek.

EPSZILON Te vagy, uram, ennek a városnak forrón do-bogó szíve és védelmező fala.

HUR Szentséges úr, vak hűséggel imádunk valameny-nyien.

JÉRIKUSZ Ezt nagyon jól tesztitek. (Félig-meddig tré-fásan megfenyegeti Nannart) Te... te tojásfejű!

Kürtszó

NANNAR És ez a harsonaszó... erről mi a szentséged véleménye?

JÉRIKUSZ Az a véleményem, hogy egy tisztességes alattvaló fel sem tehet ilyen kérdéseket. Még én sem tudhatok mindent. Magyarázd meg te, ha olyan nagy-okos vagy: felépül egy ilyen város. Kiirtottuk Édo-mot, Moábot, Amant... úrrá lettünk a rézbányák fő-lött, elkergettük a konkurens rabszolga-kereskedőket, szóval, igazságos, isteni rendet hoztunk létre, egyen-súlyt teremtettünk a világban örök időkre, s máris okvetetlenkedni kezdenek ezek a birkapásztorok, hogy lerombolják azt, amit mi olyan jól felépítettünk.

NANNAR Ez, uram, a történelem hullámverése. Mindig új hullámok jönnek, nincs ami feltarthatja őket, itt rombolnak, amott új partokat emelnek, talán virág-zóbbat az előbbinél.

JÉRIKUSZ Szót kell értenem a királyukkal. Meghív-juk békétárgyalásra.

A kíséret tagjai összenéznek

NANNAR Uram, ezeknek nincs királyuk.

JÉRIKUSZ Hogyhogy nincs? Minden népnek van kirá-lya; kell lennie, másként felborul az isteni rend, a nyáj szétszalad, a kereskedők meghamisítják a mér-leget, a tolvajok elszemtelenednek, a nők elkurvul-nak. Hát akkor ki vezeti őket?

NANNAR Valamj Józsué.
 JÉRIKUSZ Ertem már. Józsué a királyuk.
 NANNAR Nem, uram, ennek a Józsuénak nincs királyi hatalma. Ezek a primitív pusztaiak azt képzelik, elég, ha küldetését a szívében hordozza Józsué.
 EPSZILON Pusztá kézzel jönnek.
 NANNAR Harsonaszóval. És hisznek valamiben, amit ők Igének neveznek.
 HUN És nincs nekik királyuk. Ez veszedelmes példa. Rossz gondolatokat szülhet Jerikóban is. Ez felháborító... Ez már forradalom... uram.
 JÉRIKUSZ Neked van igazad, Hur. Irtsd ki őket az utolsó emberig!

Függöny

MÁSODIK FELVONÁS

Szín: ugyanaz, másnap reggel. Mély csönd. A falakon nincs ór. Evra és Merilla karjukon kosárral jönnek, pontosan ugyanúgy, mint az első felvonás elején.
 Kürtszó

EVRA Legalább ezek a kintiek odacsördítenének nekik. Az uraknak! Hogy féljenek valakitől. Mert velünk mindent meg mernek tenni. Mert mi túrjuk... Szemét népség vagyunk. Még annak is megnyaljuk a talpát, aki reánk tapos. Sőt, annak leginkább! S ezt tudják az urak. Persze, hogy mindenki a fejükre csinál.

MERILLA Ezek a pusztaiak... ezek igen... ezek nem félnek. Azt mondják, akik beszéltek velük... mert vannak olyanok, akik rendszeresen barátkoznak velük... hogy nagyon **rendes** emberek. Köztük nincs gazdag, nincs szegény... mindenki egyenlő. Így rendelte a vezérük, Józsué. Annak esze is van meg becsülete is, Jót akar.

EVRA Bár nekünk is volna egy Józsuénk, hogy üssön szét az urak közt, Jérikusz király egyebet sem tesz, csak áldoz az istenek oltárainál, aztán felzabálja az áldozati állatok húsát. A legjavát! Különben is... impotens.

MERILLA Milyen istenei lehetnek a pusztaiaknak, ha idáig vezette őket. S tessék... a híres, a győzhetetlen jerikói hadsereg moccani sem mer.

EVRA Mert az ő isteneik az erősebbek. A mi seregünk csak parádézik, meg zörgeti a fegyverét... s elissza a zsoldot.

MERILLA Nem ártana, ha a pusztaiak megtáncoltatnák őket. *(Együtt el)*

Kürtszó.

Eur és Ráám kétfelől be

EUR Örök dicsőség Jerikónak!

RÁÁM Örök dicsőség! *(Más hangon)* Hogy van?

EUR *(ideges sóhajással)* Hogy lehetnék?

RÁÁM Szörnyű hír.

EUR Ha igaz.

RÁÁM Uram, Jerikóban nincsenek már rémhírek. Itt minden rossz hír igaz.

Felmenni a falra

EUR Hányan tértek vissza?

RÁÁM Ez az éppen. Még nem tért vissza senki. Már azt suttyogják városszerte, hogy a Győzhetetleneket legyőzték.

EUR Nonononono... *(Maga sem hiszi, amit mond)* És ha azért nem tértek még haza, mert győztek, és most zsákmányolnak és megbecsülenítik a nőket, rabláncra fűzik a férfiakat. Az ilyesmi időbe telik, bármilyen nagy is a gyakorlatuk.

RÁÁM Bár igaz lenne...

Kürtszó

EUR Ez a harsonaszó megörjít! *(Betapasztja a fülét)*

RÁÁM *(a magasba mutat)* Nézze a keselyűket. A város fölött keringenek.

EUR Látott maga már dögkeselyűket Jerikó fölött? El kellene hessegetni őket.

RÁÁM Nem szeretem, hogy dögkeselyűk keringenek a fejünk fölött. Ott jön valaki. Végre!

Lesietnek a falról

HUR *(betámogatja egy horpadt sisakú, megviselt külsejű katonáé. A hadvezér karján seb)* Árulás! *(A katonára leülteti)* Legalább itt haljak meg, Jerikó falai közt.

RÁÁM Mi történt, dicső Hur?

HUR *(amolyan idegrohamféléje van)* Nincs többé dicső Hur. Eltáposták a dicsőséget. Nem ők odakünn, a birkaszagú csöcselék, hanem ezek... ezek az idebenn lapuló, mindent szétrágcsáló patkányok.

RÁÁM Irtózatos...

EUR A nevüket, Hur!

HUR *(összeszedi magát)* Kik vagytok? Nem ismerlek.

RÁÁM Jerikói hazafiak vagyunk. Ő Eur, kolbászkereskedő, én meg Ráám, bordélyházi ellenőr.

HUR Nem vagytok ti is árulók? *(Felemelkedik, a kardja után kaparászlik, de nem találja, mivel már régen elvesztette)*

EPSZILON *(besiet)* Nyugodj meg, Hur, az összes szükséges intézkedéseket megtettem. *(Köpenye alól kulacsot húz elő, megitatja Hurt. A katonához fordul)* Hívd Nannart.

HUR Nem, őt ne! Inkább az ellenség fegyverétől pusztuljak el, mint Nannar mérgeitől.

Epsilon intésére a katonáé elmegy. A falon megjelenik Tirró, végigsétál a falon. A jelenet folyamán többször is járőrözik

EPSZILON Nevedben elrendelem az általános mozgósítást. Askalon persze tiltakozni fog, hogy sokba kerül.

HUR Az áruló!

EPSZILON Ne tégy meggondolatlan kijelentéseket. *(Ráám és Eur rémülten összesúgnak, s ez nem kerül el a kémfőnök figyelmét)* Ezt bizonyítani kellene. Ha Askalon tényleg áruló, akkor gondoskodott arról, hogy semmiféle bizonyíték se maradjon ellene. *(A két polgárhoz)* Ti pedig, uraim, okosan teszitek, ha nagyon sürgősen elfelejtitek, amit hallottatok. *(Félelmes nyájassággal)* Te Ráám vagy, te meg Eur. Megjegyeztelek. Amennyiben Hur óurasága seblázban tett kijelentései nyilvánosságra kerülnek...

RÁÁM, EUR *(együtt, rémülten)* Nem, uram, soha!

EUR Én semmit sem hallottam.

RÁÁM Azt sem tudom, miről beszélsz. Notórius süket-ségen szenvedek.

EPSZILON Ez a helyes. Így viselkedik a büszke, szabad jerikói polgár.

Eur és Ráám kotródniak kifelé. Már majdnem kiértek a színről, mikor megjelenik Jérikusz Nannar kíséretében

EUR, RÁÁM *(hasra vágódnak, remegve)* Él és uralkodik az idők végezetéig, dicső király... *(Nagyon gyorsan el)*

JÉRIKUSZ *(aki ügyet sem vet a két polgárra, odalép Hurhoz és megragadja a köntösét)* Hur, add vissza a katonáimat!

HUR Add kezembe, aki elárult, és akkor elszámolok velük.

Nannar Hur mellé térdel és vizsgálja

Vagy kiírtjuk egy szálíg mindazokat, akik nem hisznek abban törhetetlenül, hogy Jerikó falai áttörhetetlenek, vagy bizony mondom, elveszünk.

EPSZILON Vagyis vezessük be a terrort. Megfontolandó.

JÉRIKUSZ Istenfélelemre kell szoktatni a népet. Egyre kevesebben áldoznak az isteneknek. A papjaim panaszkodnak. Az istenek bosszúsak. Kiolvastuk a csillagokból.

HUR Végeztess ki az árulókat. Minden sarok mögött, minden utcaszögleten ellenség leselkedik.

NANNAR Sebláz. *(Kezeli)*

HUR *(ellöki)* Ne nyúlj hozzám. Nem bírom benned.

NANNAR Te sebet ütsz, én begyógyítom. Érthető, hogy világnézeti ellentét van közöttünk. (Kötözi) Szorítsd össze a fogad, ez fájni fog.

HUR Nem szokásom a jajgatás. (Nannar kezeli, Hur jajgat, majd elveszti az eszméletét)

EPSZILON Kemény fickó.

NANNAR Attól tartok, túl kemény.

HUR (magához tér) Halál az árulókra!

NANNAR (miközben befejezi a kötözést) Egyhangú a szöveged, hadvezér.

JÉRIKUSZ Hur, a jelentést. (Hur megpróbál feltápáskodni) Maradj ülve, a szentséges személyemnek járó tiszteletadást ezúttal elengedem.

NANNAR (serleget nyújt Hurnak) Igyál, ne félj, nincs benne mérge.

HUR Tudom, te ravaszabbul mérgezel. (Iszik) Szentséges királyom, Holdisten még az égen örködött, mikor kilopóztunk egy titkos kijáraton. Becsüszunk a vízmosásba. Sehol egy pissz, egy ágreccsenés, fegyver se csörrent, Holdisten biztatón nézett reánk.

JÉRIKUSZ Isteni pártfogónk... nagyon szereti Jerikót.

HUR Lélegzet-visszafojtva lopóztunk, még tizszer tíz lépés... aztán... hajrá, roham! Ekkor harsant fel a pusztaiak ocsmány kürtszava. (Keserűen) Fegyver fegyver ellen? Elsöpörtük volna őket, de kövek zúdultak reánk, tört a csont, fröccsent az agyvelő... Tűzcsóvák, égő szurok, sziklagörgeteg. Megköveztek! Csapdába estünk, mint az állatok. Lestek reánk. Hány ember tudott a támadási tervről?

JÉRIKUSZ Én, Epsilon, Nannar... igen, Nannar, meg Askalon, talán. Ha ezek közt áruló van, akkor Jerikó megérdemli a pusztulást.

EPSZILON Én tökéletesen megbízom benned, Hur, barátod és hadvezéri lángelméd csodálója vagyok, de a saját érdekében, szeretném, ha megmagyaráznád, miképpen lehetséges, hogy te életben maradtál, mialatt az összes katonáid elesetek.

JÉRIKUSZ Erre kíváncsi énszentségem is.

HUR (nagy erőfeszítéssel fölemelkedik) Micsoda? Én kell tisztázzam magam?

EPSZILON Bizony... hogy elkerüljük a mendemondákat.

HUR Nahát... jó... rendben van. Még én kell igazoljam magam, én, aki egész életemben Jerikóért harcoltam... Legyen! Hát ti nem látjátok, hogy ez az árulók gyalázatos mesterkedése? Nem ölték meg, hogy ellenségeink suttoghasanak: megkímélték, mert Hur a pusztaiak cinkosa.

EPSZILON Ez szép magyarázat, azt hiszem, elfogadjuk.

JÉRIKUSZ Holdisten meg énszentségem majd rendbe hozzuk a dolgot.

EPSZILON Vizsgáljuk meg a helyzetet. Kétszáz emberünk odaveszett. Ez tény. Méghozzá éppen a Győzhetetlenek, az elitesapat. Nagy veszteség, de nem olyan nagy, hogy máris pánikba essünk. A jerikói hadsereg lényegében érintetlen.

HUR És legyőzhetetlen!

NANNAR Nekünk mondd ezt te, egy megvert sereg legyőzött vezére?

HUR Halljátok, hogy beszél egy áruló?

NANNAR Mert tudomásul veszem a tényeket?

EPSZILON A lényegre tapintottál, Nannar barátom. Jerikóban rossz a hangulat. A harsonaszó felkavarta a polgárok nyugalmát. Van, aki fél, van, aki reménykedik, maga sem tudja, hogy miben. Zavaros a helyzet. Ha kiderül, hogy a Győzhetetlenek odavesztek, rögtön kitor a pánik. Elterjed a hír, hogy a pusztaiaknak csodafegyvere van, Józsué lángeszű hadvezér, annyi a katonája, ahány szem homok van a sivatagban, és a többi, és a többi... Mi hát a teendő? El kell titkolnunk a jerikóiak elől a Győzhetetlenek vereségét. Az egyetlen katonát, aki betámogatta Hurt a városba...

HUR Derék fickó, a testével védelmezett...

EPSZILON ...Le kellett szúratnom, hogy ne fecsejjen, a kocsmában, a kaszárnyában, a bajtársai előtt. Volna még két honpolgár, de ezek hallgatni fognak, jó hazafi és gyáva féreg mind a kettő.

NANNAR S az özvegyek, az árvák...?

EPSZILON Erre is van javaslatom. Hur barátunk napi-parancsban dicséri meg győzelmes csatájukért a Győz-

hetetleneket, aztán elrendeli, hogy üldözzék a menekülő ellenséget, míg meg nem semmisítik az utolsó emberig. Katonafeleségek tudják, hogy ez hetekig is eltarthat. Kifizetjük nekik a győzelemért járó dupla zsoldot. Ez megnyugtatta őket.

NANNAR (felmutat) Vigyázz, dögkeselyűk keringenek a város fölött.

EPSZILON Azok a mi szövetségeseink. Néhány nap alatt feneketlen gyomrukba temetik hősi halottainkat. Az özvegyek és árvák hadd várják csak vissza a győzhetetlen férjeket és apákat. Mire megtudják az igazságot, addigra az idő már majdnem minden sebet begyógyít.

JÉRIKUSZ Ez emberséges megoldás, énszentségem egyetért vele.

HUR Lezáratjuk Jerikó valamennyi kapuját. Se ki, se be.

EPSZILON Teljes hírzárlat. Meg kell kímélnünk az özvegyeket attól, hogy meglássák a roncsolt hullákat. Mi értelme a fölösleges gyötoremnek?

NANNAR Ez majdnem emberségesen hangzik, de nem az. Számolj az asszonyi ösztönökkel is. Lesznek, akik megérzik, hogy halottaik a vízmosásban hevernek, dögkeselyűk prédájaként, és kimennek gyászolni és temetni.

JÉRIKUSZ Megtiltom a gyászt! Senki sem hagyhatja el Jerikót. Ez szentséges parancsom.

NANNAR És ha mégis megteszik?

HUR Hagyjuk ezt az örökös okoskodást. Kiadjuk a parancsot, és az alattvalók engedelmeskednek.

EPSZILON Érttem az aggályaidat, Nannar, de egyszerűen nem engedhetjük meg magunknak, hogy elterjedjen Jerikóban a vereség híre. Még csak az kellene ebben a zilált hangulatban, hogy jajgatva, gyászolva ellepjék a várost az özvegyek.

HUR Aki elhagyja Jerikót, az szökevény... tehát áruló. Az árulónak viszont nincs kegyelem.

EPSZILON Lobogóztassuk fel a várost a Győzhetetlenek diadala örömére.

JÉRIKUSZ Népünnepélyt rendezünk ökörsütéssel. Folyjék a bor. Én majd nyilvánosan hálaimát mondom Holdistennek a pusztaiak fölött aratott győzelemért. Hurt előléptetjük marsallá.

HUR Halálig híved vagyok, dicső királyom.

JÉRIKUSZ Tudom, fiaskám. Epsilon, te gondoskodj arról, hogy majd lelkesen éltesse énszentségemet.

EPSZILON Uram, ez nem probléma. Kétszázötven hivatásos éljenző áll rendelkezésemre.

JÉRIKUSZ Tudod, hogy nem vagyok hiú, de szentséges személyem iránti rajongó szeretet látható és hallható jele a Jerikó iránti hűségnek.

EPSZILON Szentséges felség, én magam dirigálom az éljenzők karát, Jerikó hinni fog a győzelemben.

HUR Megyek és megszervezem a győzelmi felvonulást.

Indulna, de belép Askalon, mire Hur megtorpan, és alig rejtett ellenszenvvel figyeli a kincstárost

ASKALON Élj és uralkodj az idők végezetéig, győzhetetlen király.

JÉRIKUSZ Győzhetetlen? Ne légy tapintatlan, Askalon.

ASKALON Téged nem győztek le, legfeljebb a hadvezéredet, mindannyiunk őszinte sajnálatára.

EPSZILON Engedd meg, hogy tájékoztassalak, Askalon: Hurt nem verték meg, ellenkezőleg — győzött. Ezért emelte marsalli rangra szentséges királyunk.

ASKALON És az a kétszáz?

HUR A Győzhetetlenek most a pusztában üzik a megvert ellenséget.

Kürtszó

ASKALON És ez a kürtszó?

EPSZILON Ez nem kürtszó, ez a pusztai szél zúgása.

NANNAR És ha netalán mégis hallanál kürtölést, majd kiad a dicső Hur egy éles hangú cáfolatot.

EPSZILON Mentsenek meg tőle az istenek! A cáfolat a rémhírtérjesztés legbiztosabb eszköze. A kürtölés...? Néhány elvadult fanatikussal bujkál még a bozótban. Ők fújják a kürtöt. Rövidesen elkapjuk őket.

Különben sincs jelentősége, mert a Győzhetetlenek már szétverték a pusztaiakat.

ASKALON *(egyikről a másikra néz)* Szóval akkor az a kétszáz hulla, amit én ma reggel saját szememmel... EPSZILON Rosszul láttad. Délbáb volt, vagy gonosz szellemek játszottak veled.

ASKALON Megértettem. Államérdek. Jerikó nyugalma valóban a legfontosabb.

JÉRIKUSZ Szeretlek, Askalon, te is nagyon okos vagy.

HUR Éppen ezért azt is meg kell értenie végre, hogy a hadseregnek pénzre van szüksége, hogy új típusú fegyvereket vásároljunk a végső győzelem érdekében.

ASKALON De kedves és általam végtelenül nagyra becsült Hur, már tavaly megvásároltuk a legújabb típusú fegyvereket.

HUR El vagy maradva. Ami tavaly új típusú volt, az az időre már ócskaság. Most a legeslegújabb típusú fegyvert kell megvásárolnunk. Nem tagadom, drágák, de a hazáról van szó, nem sajnálhatunk semmilyen áldozatot.

ASKALON Ez hazafias kötelesség. Mindent a hadseregért.

HUR Végre te is beláttad. Mikor kapom a pénzt?

ASKALON Drága Hur barátom, sajnos vannak bizonyos formasságok.

HUR Amikor a hazáról van szó?

ASKALON Éppen mert a hazáról van szó. Hiszen ha csak tőlem függene, máris fizetnék. Sajnos azonban pénzügyi körökben az a vélemény, hogy politikai vonalunk hibás. Nem fegyverrel kell leküzdeni a pusztaiakat, hanem arannyal. Vagyis: vásároljuk meg a vezetőiket. Néhány ügynökömet máris elküldtem hozzájuk tapogatózni.

Kürtszó

NANNAR Ezeket akarod elhallgattatni?

JÉRIKUSZ Pénz beszél, kutya ugat.

ASKALON Szentséges urunk végtelen bölcsességében ismét utat mutat nekünk. Nannar, te áldott kezű gyógyító vagy, az emberi test ismerője, de a lélekhez — ha ugyan létezik ilyesmi — én valamivel jobban értek. Életem nagy tapasztalata: mindenki megvásárolható.

NANNAR Józsué, a megszállott is?

ASKALON Miért ne? Csak a megfelelő formán múlik. A megvesztegetés az emberismeret művésze. Van, akivel nyíltan megalkuszol: nem restelli, hogy gazember. Mások szemérmesek: rebegve tiltakoznak, mikor markukba nyomod az összeget, pedig ha nem kapnák meg, egy szalmaszálat sem mozdítanának az érdekben. Aztán itt vannak azok, akiket nem lehet megvesztegetni, akik egyfolytában prédikálják a közéleti tisztaságot. Nehogy megsérts ilyent, ajándékot nyújts át nekik mély tisztelettel. Van, akinek láncot, arany karkötőt ajándékozol, el ne feledje, milyen gazságot kell véghezvinnie. Lehet vesztegetni ranggal, hivattal is. Szép nőket szállíts... esetleg fiút. Ezer módja van a vesztegetésnek, de valamenyny közös alapja, hogy mindenki megvásárolható, ha biztos benne, hogy titokban marad a piszkos üzlet. Józsué például kinevezzük udvari prófétának. Persze ehhez meg kell fürödni. Majd meglátod, ha kitanult ujjú lányaink babirkálnak a szakállában, és illatos olajjal kenetik a testét, milyen kellemeseket profétál nekünk.

JÉRIKUSZ Enszenységem ezzel egyetért, persze azzal a feltétellel, hogy Józsué elismeri a szentségemet.

ASKALON Ez a kikötésünk.

HUR Uram, én beadom a lemondásomat. Nyakunkra hozzátok ezt a habzó szájjú Józsué? Hát ide züllött már Jerikó? Hát már nem számít a rang, az ősi származás, az érdem? Már mindenféle piszkos idegennel keveredünk?

NANNAR Ettől ne félj. Ők nem keverednek velünk.

ASKALON *(erre csak legyint)* Személyesen rugdosom ki a palotából Józsué, ha ide meri dugni a szőrös po-fáját.

JÉRIKUSZ Ne idegeskedj, édes fiam.

ASKALON Dicső Hur, mi mindannyian csodáljuk férfias vérmérsékletedet, azt is megértjük, hogy az éjszakai..., hogy is fejezzem ki magam... nos, az éjszaki

incidens miatt rossz lelkiállapotban vagy, mégis meg kell hogy kérjelek: ebbe ne szőlj bele. Ez a te... hogy is fejezzem ki magam?... nos, a te egyenes katonajellemed számára túl bonyolult.

HUR Vagyis azt akarod mondani, hogy hülye vagyok.

ASKALON Világért sem. Csak miután a te fegyveres akcióid...

EPSZILON *(sietve közbevág)* ...mindannyian tudjuk, milyen eredménnyel jártak...

ASKALON Tehát most én következem. Ami történt, az az, amire majd egykor azt fogja mondani a történelem: „ez több, mint bűn, ez hiba”. A pusztaiak most már sokkal magasabb áron adhatják el magukat. Mindegy, valahogy majd csak összekaparjuk a pénzt. A fegyvervásárlást éppen ezért kissé el kell halasztanunk. Mi tagadás, a te hibádból, drága Hur. De feltétlenül megkapod, csak azt nem tudom még, hogy mikor.

HUR Nekem nem ígéret kell, hanem fegyver.

ASKALON Szállíts fegyvert hitelbe. Hiszen a te műhelyeidben készül a fegyverzetünk.

HUR Hogy aztán sohanapján fizess ki? Minden terhet az én vállamra raknál?

ASKALON Akkor várj. *(Meghajlik a király előtt)* Elj és uralkodj az idők végezetéig. *(Elmegy)*

HUR *(magában morog)* Halál az árulókra.

JÉRIKUSZ *(nyugtalanul fölfelé tekint)* Kedveseim, bosszantanak ezek a döggelések. Úzzétek el.

HUR Lenyilaztatom őket.

NANNAR És mi lesz az asszonyokkal, akik szembeszállva a királyi parancssal, gyászolnak és temetnek?

JÉRIKUSZ Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát. *(Elégedetten forgatja a fejét, hogy milyen okosat mondott)*

EPSZILON Isteni bölcsességed ismét a lényegre fejezte ki. Erről van szó. Aki a határozott parancs ellenére, vak gyásztól vezettetve kiszökött a halottak közé, az a halált választotta. Nincs helye többé az élők között.

NANNAR A pusztaiak kardéire hányják őket.

EPSZILON Először is: a pusztaiaknak egyáltalán nincs is kardja.

JÉRIKUSZ No látod. Minden jó, ha a vége jó.

EPSZILON Csak nem gondolod, hogy a pusztaiak legyilkolnak védtelen nőket és gyermekeket?

NANNAR Hur csapatai megtették számtalanszor. Dicső haditett volt.

EPSZILON Ne gúnyolódj. Mi Jerikó nyugalma érdekében áldozzuk fel őket. Politikai megfontolásból. És fájó szívvel... mondanom se kell. Egyébként két eset lehetséges: a pusztaiak — végtére is ezek romlatlan vademberek — megkönyörülnek a szerencsétleneken. Ha viszont mégsem olyan romlatlanok és lemészárolják őket, a jajgatás akkor is elnémul. Márpedig számunkra — bármilyen kegyetlenül hangzik is — most ez a lényeges. Nem is beszélve arról, hogy jerikói állampolgárok legyilkolásáért jogos bosszút állhatunk.

NANNAR Nehéz az olyan emberrel vitázni, mint te, aki magad sem hiszed, amit állítasz.

EPSZILON Nem mindegy az, hogy én mit hiszek? Az eredmény a fontos. A gyászt — akár egy elgennyedt sebet — ki kell égetnünk Jerikó testéből. Ez a megoldás a legegyszerűbb.

NANNAR S a legbecstelenebb is ugyanakkor.

EPSZILON *(vállat von)* Becsület... becstelenség...? A jerikói politika ilyen fogalmakat nem ismer. A kérdés az: célszerű vagy célszerűtlen.

JÉRIKUSZ Te mit ajánlanál, Nannar, kedves fiam?

NANNAR Sirjunk együtt a gyászolókkal, tartsunk búnbánatot, különben Jerikó elveszett.

MIND Jerikó legyőzhetetlen!

Kürtszó

NANNAR Jerikó fala szilárd, lehet, hogy a kürtszó valóban nem ingathatja meg. Mibennünk, idebenn van a gyöngesség. Valamennyiünket egy titkos súlyú bűn nyom.

EPSZILON Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát, hogy szentséges királyunk zseniális bölcs mondását idézzem.

NANNAR Csakhogy én már régen nem alszom. A ti politikátok legfőbb célja Jerikó elnémitása. Vigyáztok

arra, nehogy kimondjuk azt, amit végiggondolni is alig merünk.

EPSZILON *(még mindig nyájasan)* És mi az a titok?

NANNAR Az, hogy már idebenn is felharsant volna a kürt szava, idebenn a falak közt, ha fizetett kémek, bürokraták, beugratók és kinzőmesterek bele nem nyomorítanak a hallgatásba.

HUR Ezek már államellenes kijelentések. Nem gondolod, Epsilon?

EPSZILON Nem lep meg. Nannar felforgató nézeteit régen ismerem.

NANNAR Ha nektek a nyílt beszéd államellenes, akkor meg kell kérdezzem: miféle állam az, amelyik nem tűri, hogy az igazat kimondják? Van-e joga az ilyennek, hogy fennmaradjon?

EPSZILON Idáig jutottál tehát?

NANNAR Ti hajszolattok idáig.

JÉRIKUSZ Nannar, Nannar, fiaskám... tanult ember létedre odáig alacsonyodtál, hogy forradalmár lett belőled. Ha eszméid elterjednek...

EPSZILON Márpedig bizonyos, ha Nannar nem hallgat. Belpolitikai zavart fog kelteni. Rémhíreket terjeszt például kétszáz Győzhetetlen sorsáról. Meg az özvegyekről...

JÉRIKUSZ Be kell látnod, Nannar, nincs más megoldás, el kell némitlalak. *(Epsilonhoz, sajnálkozva)* Halál...

EPSZILON Kínzással egybekötve?

JÉRIKUSZ Nem, nem, de hogy... Hiszen mi mindannyian szeretjük Nannart, ezt a kiváló tudóst. Halála nagy vesztesége lesz a jerikói tudománynak. De vigasztaljon az a tudat, hogy egy hétig mindennap áldozni fogok az emlékedre isteneink oltárain.

Epsilon int. Megjelenik Gil meg Tirró és közrefogja Nannart

(Sajnálkozó mozdulatot tesz és megindul fölfelé a falra. Már az első lépcsőfoknál megbicsaklik a lába. Majdnem összerogy. Epsilonra támaszkodik. Megtöri a homlokát)

EPSZILON Fáj?

JÉRIKUSZ Mint még soha.

NANNAR Jérikusz, nem vagyok már az orvosod, csupán egy halálraítélt, így hát megengedhetem magamnak, hogy őszintén beszéljek; szerettelek. Talán nem is ez a helyes kifejezés. Inkább szántalak, amiért hagyod magad az orrodnál fogva vezetettetni.

Hur tiltakozik. Epsilon csak mosolyog

Pedig jó király lehetnél.

JÉRIKUSZ Szerintem én egy nagyon jószágos, okos király vagyok. Igaz? *(Mind helyeselnék)* Na, látod.

NANNAR A nép éljenez és kigúnyol, imádtatod magad, de gyűlöl egész Jerikó és a bukásodat lesi. Naiv, gyermeki a szíved, semmit sem sejtessz abból, hogy mi zajlik itt a falak között. Eppen ezért még egyszer, utoljára — megsegítek. *(Tégelyt vesz elő, egy szem gyógyszerrel ad a királynak)*

JÉRIKUSZ *(beveszi)* Varázsló vagy! Add nekem emlékül ezt a tégelyt.

NANNAR Azt nem! *(Áthajítja a tégelyt a falon)* Ezentúl majd a fájdalomaid emlékeztetnek reám.

JÉRIKUSZ *(haragosan farkasszemet néz Nannarral, majd hirtelen elmosolyodik)* Csak nem sértődöttél meg... Nannar, drága barátom? *(Megöleli)* Hát nem vetted észre, hogy tréfálkozom? Te tudtad ugye, Epsilon?

EPSZILON Hát persze, az első pillanattól. *(Int, a két katonára)* Nannar barátunk mindannyiunk szeme fénye. Nélkülözhetetlen az államgépezetben. Nemcsak az egyént gyógyítja, Jerikóra is úgy hat, mint egy erős orvosság. Rajta keresztül első kézből ismerhetjük meg az ellenzék nézeteit. Javaslom: nevezzük ki őfelsége ellenzékének.

JÉRIKUSZ Kötőnő! Kötőnő ötlet! Énszentségem egyetért vele. Még fizetést is kapsz azért, hogy szemtelenségeket mondj. Nagyon érdekelnék a nézeteid. *(Más hangon)* Van még ebből a gyógyszerből?

NANNAR Ne aggódj, uram.

JÉRIKUSZ Kísérj el, kedves fiam. *(Hurra támaszkodva el)*

EPSZILON *(magára marad, töprengve)* De milyen ügyes ez az ötlet a kürtöléssel. Semmi sem hatolt volna át Jerikó falain. De ez... ez aztán alaposan felkavarta a tócsát. Jobban, mint ahogy számítottam. Hát nem boldog Jerikó népe? Jó, persze, hogy nem boldog. Boldog népek nincsenek, csak itt-ott egy-egy emberen suhan át néha a boldogság reménye. De eddig legalább fegyelmезetten megjátszottuk, hogy azok vagyunk. A jó tömeg engedelmesen tapsolt nekünk, s a kürtszó hallatára most egyszerre rossz tömeg lett belőle, megbízhatatlan, lázadó gondolatoktól bűzlő csöcsek. Visszhang támadt a lelkükben, mintha az ő nevükben óérettük fújnák a kürtöt azok az odakünti nyughatatlanok. Hogy fogom ezt elnémitani?

Az Ügynök bevezeti a csuklyás köpenyt viselő Ráhábót, majd elmegy

(Kézfelemeléssel köszönti az asszonyt) Hölgyem, szemrehányást kell tennem neked.

RÁHÁB Én is neked. Becsaptál.

EPSZILON Talán te engem. Visszaéltél jóhiszeműségemmel. Én csak arra kértelek, vedd rá a pusztaiakat arra, hogy visszavonuljanak. Nem kellett volna elárulnod a haditervet.

RÁHÁB Tudhattam volna, hogy téled csak rossz származhatik. Békességet akartam, és halál lett belőle.

EPSZILON Ez az iszonyú vérengzés... Kétszáz válogatott harcosunk, derék családapák, szeretett fiak szörnyű pusztulása... *(Eltakarja az arcát)*

RÁHÁB Ne tégy úgy, mintha sajnálnád őket.

EPSZILON Azt hiszed, nekem nincsenek emberi érzelmeim? Ha tudnád, mennyire gyötör, hogy meg sem gyászolhatjuk őket. Nem kavarhatjuk fel Jerikó nyugalmát.

RÁHÁB Miért nem mondd így: a poshadását. Azt hiszem, sejtem már, mi az értelme a kürtölésnek.

EPSZILON Nem magyaráznád meg nekem is?

RÁHÁB Magadnak kellett volna megértened, s akkor nem pusztul el az a kétszáz.

EPSZILON Ha azt hiszed, hogy céltalanul estek el, akkor tévedsz. Igenis, ez hasznos halál volt. Most már világos, hogy életre-halálra megy a küzdelem. Az erőviszonyokat figyelembe véve nyilvánvaló, hogy a pusztaiaknak pusztulniuk kell. Érted meg velük, hogy ezzel a győzelemmel elvesztették a háborút. Jerikó most már így vagy úgy, de harcolni fog. Talán már rá is jöttek, mert Józsué ravasz, okos hadvezér. Ezért küldték el hozzánk hősi halottaink köpenyében néhány kémjüket. Kettőt el is fogtunk közülük. Itt ülnek ennek a bástyának a pincéjében, láncra verve. *(Kulcsot nyújt át Ráhábnak)* Itt a bilincsük kulcsa. Ez meg a börtönajtót nyitja. Remélem, halásak lesznek érte a birkapásztorok. Ezen az ajtón át elmenekülhetnek, ha valami közbejön. De nem jöhet, mert a környéket lezárták az embereim. Itt nyugodtan tárgyalhatsz velük. A mi célunk a béke — mindenáron. Az istenek óvják a pusztaiakat attól, hogy reájuk szabaduljanak Hur harci szekerei.

RÁHÁB Miért félted ennyire Jerikó ellenségeit?

EPSZILON Nem őket, Jerikót félted. Sejtetted egyáltalán, milyen veszélyt jelentene Jerikónak egy diadalittasan hazatérő Hur? Milyen vérengzést... itt benn a falak között. Úgy tárgyalj, hogy a tenyereden tartod Jerikó jövőjét. S a pusztai barátaidat, természetesen. Mi a céljuk, miért küzdenek, lássuk világosan.

RÁHÁB Az Ígéret Földjére vágynak.

EPSZILON Ígéret Földje? Pompás! Ígérj nekik aranyat, mirhát, kitüntetések, dús legelőt. Bármit megígérhetsz.

RÁHÁB Csakhogy te nem fogod betartani.

EPSZILON Kedvesem, az ígéretek közül mindig csak annyit tartanak be, amennyit feltétlenül muszáj. Sok szerencsét! *(El)*

RÁHÁB *(egy pillanatig tenyerén tartja a kulcsokat, mintha a súlyukat mérlegelné. Távoli kürtszó. Ráháb felveti a fejét, hallgatja a kürt szavát, majd kinyitja a vasajtót)* Gyertek fel!

Első és második kém egymáshoz bilincselve megjelennek. Szijas, napsütötte férfiak. Jerikói katonaköpenyt viselnek.

I. KÉM Súlyos a jerikói bilincs.

II. KÉM Éget

Ráháb kinyitja a bilincseit

I. KÉM Ki vagy, te asszony, aki minden zárt kinyitasz?
RÁHÁB *(lehajítja a pincébe a bilincset)* Ráháb a nevem.

I. KÉM Még csábítóbb vagy, mint a híred.

II. KÉM Odakünn a puszta azt beszél rólad...

I. KÉM *(nehogy társa tapintatlan legyen, gyorsan közbévág)* ... hogy törhetetlen híve lettél ügyünknek.

RÁHÁB Vártalak. *(Más hangon)* Ha ugyan ti vagytok Józsué küldöttei, és nem Epszilon kémszolgálatára ültette be ide a börtönbe két beugrató ügynököt.

II. KÉM Na, hallod!

RÁHÁB A jelszót!

I. KÉM A jelszó: a hetedik napon... A válaszod?

RÁHÁB A falak leomlanak!

II. KÉM *(kést húz, s indul kifelé)* Azt az őrt ott ledöföm.

RÁHÁB Okos ilyen véres nyomokat hagynotok?

II. KÉM Minden jerikói hullá egy-egy lépés az Ígéret Földje felé.

I. KÉM Csak hasra ne vágódj útközben. *(Kiveszi a kést társa kezéből)* Arra felelj, Ráháb, milyen hatást váltott ki a győzelmünk? Retteg Jerikó?

RÁHÁB Még csak nem is sejtik, hogy győztetek. Jerikó még azt sem tudja, hogy a Győzhetetlen Gárda elvesszett. Jerikó urainak volt eszük, hogy eltitkolják a vereségüket. Sőt, diadalról szónokolnak. S a nagy hazugság a győzelemről egyre terebélyesedik, mint egy rossz betegség.

I. KÉM Ezek szerint nincs más megoldás: el kell pusztítanunk Jerikót.

II. KÉM Vérrel és vassal és tűzzel égetjük ki a világból Jerikót. Ez a küldetésünk.

Kürtszó

RÁHÁB Fogalmatok sincs Jerikó erejéről.

I. KÉM Neked nincs fogalmad a mi erőnkőről.

RÁHÁB Hússzor húsz négylovas harci szekér áll támadásra készen. Mindegyiken íjász, egy szekercés meg egy dárdás vitéz. Ha kinyílnak a kapuk és ezek reátoz zúdulnak — elsöpörnek.

I. KÉM Miért nem támadtak eddig? Megmondom: azért, mert féltetek.

RÁHÁB Töletek?

I. KÉM Az ismeretlentől — a jövőtől. Attól a kürtöléstől, aminek szakadatlanul keresik az értelmét. Ezért válik ereikben vízzé a vér. Ezért nem bíznak már egymásban. Nem mernek támadni, mert a győzelem és a vereség egyaránt veszélyesnek tűnik előttük. Ha győznek, vajon kinek a hatalmát erősítik? Ha vesztenek, mi talán a halált hozzuk nekik. Így van?

RÁHÁB Persze az is lehet, hogy egyáltalán nem is akarnak támadni. Ti csak ne becsüljétek le a jerikóiakat. Eddig legyőzték az egész világot.

II. KÉM Éppen ezért jött el az ideje annak, hogy végre már őket is legyőzzék.

RÁHÁB Úgy legyen!

II. KÉM *(gyanakodva)* Te tulajdonképpen miért álltál az oldalunkra?

RÁHÁB Mert abban reménykedtem, hogy jobbak vagytok minálunk.

I. KÉM Hallottad a kürtszót, tudod, kik vagyunk.

RÁHÁB Semmi mást nem kívánok, csak igazságos ítéletet. De mint aki ismeri... ó... nagyon is ismeri Jerikót... figyelmeztettek: vigyázzátok, Jerikó mérhetetlenül hatalmasabb, mint hiszitek.

II. KÉM Mit tudsz te, asszony... Nekünk küldetésünk van. Az Ígéret Földjét keressük.

RÁHÁB Jerikó csak játszik veletek. Nem hiszitek? Tudjátok, kitől kaptam ezeket a kulcsokat? Epszilontól. Személyesen adta a kezembe. Ő fogatott el benneteket, egyenesen azzal a céllal, hogy én kiszabadítsalak, mint ahogy a macska elereszti az egerét, hogy újra lecsapjon rá. Körös-körül, a falak mögött Epszilon ügynökei rejtőznek, talán hallgatóznak is. *(A két kém kést emel Ráhábra)*

II. KÉM Elárultál, ringyó!

RÁHÁB Ringyó lehetek, de nem titeket, őt árulom el. Epszilon fizetett ügynöke vagyok — látjátok, ezt sem

tagadom le — az ő megbízásából tárgyalok veletek. Illetve csak veled *(Az első kémre mutat)*, mert társad túlságosan fanatikus ahhoz, hogy értelmes szót váltssak vele.

II. KÉM Kettős játékot játszol, asszony! *(Emeli a kését)*

RÁHÁB Ne becsülj le, játékom ennél sokkal bonyolultabb. Epszilon azt hiszi, hogy benneteket árulnak el öneki, és eszerint kombinál, mivel azt gondolja, mindenki olyan hidegen agyafúrt, mint ő. De mivel én elárultam nektek az árulást, így hát becsületesen, nyíltan tárgyalhatunk.

II. KÉM Ki hisz még neked?

I. KÉM Lefegyverző az őszinteséged. Ez a ravaszak legveszélyesebb fogása.

II. KÉM Egyáltalán, miben reménykednek még a jerikóiak? Negyven esztendeig vándoroltunk a szikes pusztaságokon, torkot kiszáritó sivatagokon keresztül, gyötrődve a szikkasztó szélben, aszalódva a nap kegyetlen sugaraitól.

RÁHÁB Miért? Azért, hogy elpusztítsátok Jerikót?

I. KÉM Nem kegyetlenségből, nem hatalomvágyból; zsákmányra sem áhítozunk. Pásztoemberek vagyunk, s az Ígéret Földjére, az örökzöld legelőkre az út Jerikón át vezet. Ez a kivénült város a maga romlottságával utunkat állja. Vagy legyőzzük, vagy megsemmisülünk a pusztaságban. Elnyel a homok... örökre.

II. KÉM A szabadulás Jerikó romjain át vezet.

I. KÉM Mi, fegyvertelen pásztoremberek, vállalkoztunk arra, ami lehetetlennek tűnt: letöröljük a világ arculatáról Jerikót, hogy kő kövön és hírmondó se maradjon belőle.

RÁHÁB És ha Jerikó utat nyit nektek?

II. KÉM Amíg áll Jerikó, nem léphetünk az Ígéret Földjére. Szívünkbe plántálna a félelmet, hogy lesben áll. **Megfertőzne.**

I. KÉM Mivelhogy Jerikó maga a Bűn. Tagadása mindannak, amiért végigszomjaztunk negyven esztendő.

RÁHÁB Kegyetlenebb vagy Hurnál, a hadvezérnél.

I. KÉM Nem tehetünk másként.

II. KÉM Alku nincs.

RÁHÁB Pedig a jerikóiak sokat kínálnak. Ti, kérelhetetlenek talán nem is tudjátok, hogy Askalon, a kincstárnok mekkora összeget kínált Józsuénak, ha frigyre lép velünk. *(A két kém összenevet)*

I. KÉM Ostobaság volt tőle. Józsué fellógatta-feszítette Askalon küldötteit. A nap azóta már halálra pörkölte őket.

RÁHÁB Ilyen kegyetlen a ti Józsuétok?

I. KÉM Nem kegyetlen, csak mint a tapasztalt politikusok, általában mindig felismeri, mi a szükségszerű. Ez a kivégzés például az volt. Elvágta az útját minden alkunak. Józsué számára a ti aranyatok annyit ér, mint a sivatag pora.

RÁHÁB Mást is kínált neki: főpapi rangot.

II. KÉM *(kiköp)* Ezen a trágyadombon?

RÁHÁB Képzeld el a ti szőrcsuhás, csapzott szakállú prófétákat illatos, bodorított szakállal. *(A kémek nevetnek)* Arany ornátusban, drágaköves trónon, a király oldalán. Vagy éppenséggel a király fölött, amint megfújja a kürtöt.

II. KÉM Süket füleknek?

RÁHÁB Lesznek meghallói is. Ami jó van Jerikóban, azt meg kell menteni. Nem pusztába kiáltó lesz a szó, hanem mennydörgés, amit százszorosan vissza-vennek Jerikó falai, meghallja az egész világ. Józsué az egész emberiség szellemi vezére lehet, ha elfoglalja a főpapi trónt. Ezt mondjátok meg neki. Jerikó népe megtér, és a ti brutális paraszti egyszerűségeitek, a jerikói túlfinomultsággal egyesülve megszüli majd a jövőt.

I. KÉM Ezért az ajánlatért el kellene vágnom a torkodat.

II. KÉM Most látom: lélekben is ringyó vagy. Ez a végünket jelentené, s te mosolygós barátsággal kínálod nekünk a halált.

RÁHÁB Előre megmondtam, ezt nem én ajánlom, hanem Epszilon és aki mögötte áll: Askalon.

II. KÉM Hát itt a nép vezérei is árulók?

RÁHÁB Ez Jerikó...

I. KÉM Miféle nép vagytok ti, jerikóiak?

RÁHAB A kacagás népe és a jajgatásé. A szüntelen hazugság, álszent csalás, a képmutatás és kegyetlenség városa, ahol mégis akadnak emberek, akik hisznek a jobbulásban. A ti kürtszavatok ébresztette fel ezt a népet, mert már bennük csírázott a reménység, hogy valami újnak kell jönnie. Hiszünk abban, hogy az, ami a Frigylábadban van, mindenkié.

I. KÉM (aki jóval értelmesebb társánál) Vagyis, hogy politikailag fogalmazunk: kürtjeink harsogása szakadást idézett elő a jerikóiak közt. Ez biztató hír. Van-e tehát szövetségeseink itt a falak között.

RÁHAB Nem is kevesen. S olyanok akadnak közöttük, mint Nannar, aki testvére lehetne Józsuénak.

II. KÉM Minden jerikói hazug és csaló. Ha mellénk állnak, csak azért teszik, hogy életüket mentse.

I. KÉM Meg a vagyonukat. De hát ez természetes...

II. KÉM Mi, pusztaiak szent szegénységben élünk. Nincs semmink, és ez ad erőt nekünk.

I. KÉM Atyáink még az egyiptomi húsosfazekakat siratták. Egy nemzedéknek kellett kihálnia ahhoz, hogy méltókká váljunk az Ígéret Földjére. A húsosfazekakra áhítozóknak itt is veszniök kell.

RÁHAB Van, aki lélekben vándorolt a pusztán. Mellétek álltak, hisznek a kürt szavának.

I. KÉM A hit nem elég. Cselekedniük kell.

II. KÉM Lázadjanak fel. Irtsák ki a királyt, Epszilont, Hurt, Askalont meg a többi hóhért.

RÁHAB Nincs fegyverük.

I. KÉM Hinniük kell a győzelemben. A ti katonáitoknak van fegyvere, de már a zsold sem lelkesíti őket. Mi a lélek fegyverével harcolunk. El kell terjeszteni a hírt, hogy Jerikó falai máris omladoznak.

RÁHAB De hiszen egy repedés sem látszik rajtuk sehol. A fal sima és rendületlen, mint a márvány. Látam.

I. KÉM Ne a szemednek higgy, hanem nekem. Igenis omladozik, és ez a kürt szó hatása.

RÁHAB Lesz, aki elhiszi?

I. KÉM Az emberek vágyára építs, s nincs olyan képzelenség, amit boldogan el nem hisznek neked. (Más hangon) Suttogd a fülükbe, hogy aki velünk tart, az omladozó falból kiás egy-két követ. Itt, ezt a bástyát kellene megbontani, ha ez megreped, a kapu is kidől. Köveket fészítsenek ki a falból, s őrizzék meg jól. Ezzel bizonyíthatjátok majd a győzelmünk után, hogy megértettétek a kürt szavát. Ha elég sokan bontogatják, a fal valóban megreped, Mered állítani, hogy ez nem a kürt szó hatása? Látod, ami az előbb még képzelésnek tűnt, fénylő igazsággá változott.

II. KÉM S a falak leomlanak!

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

Szín ugyanaz. Másnap. Evra és Merilla egymással szemközt állnak ugyanabban a helyzetben, mint a két előző felvonásban

EVRA Jó reggelt, Merilla.

MERILLA Ha ez neked jó...

EVRA Rosszkezdű vagy.

MERILLA Milyen legyenek, ha a piacról jövök. Mit vettem? (Mutatja a kosarát) Egyáltalán kinek van még pénze?

EVRA Azt mondják, ha minden drágul, ők miért ne drágítsanak?

MERILLA De ki veszi meg? Egyáltalán kinek van még pénze? Csak annak, aki lop. De az én uram egy hülye. Ő becsületes... Az agyamra megy, amint látom, hogy rágja a keletlen lepényt — mert élesztő sincs —, és még csak nem is káromkodik. Fajankó! Azt mondja: hová jutnánk, ha mindenki lopna? Hát ide, ahol vagyunk.

EVRA Három éhes kamasz fiam van. Zabálnak... ha van mit. Te mit főzöl ma?

MERILLA Répát. A sok répától már csupa durrogás a szobánk, mint egy népünnepélyen. De mi lesz, ha elfogy a répa?

EVRA Márpedig elfogy...

Kürtszó, mindketten figyelnek

MERILLA Hallod... üzennek.

EVRA Te szoktad hallgatni őket?

MERILLA Mindenki hallgatja, de senki sem vallja be. Csuda dolgokat mesélnek róluk.

EVRA Egyet-mást én is hallottam.

MERILLA Hogy a pusztaiak olyan bőségben élnek, amilyent mi el sem tudunk képzelni. Nemcsak hogy mindennap háromszor esznek — néha négyszer is —, de milyen finomságokat. Húst! Juhpecsenyét mindennap.

EVRA Azt mondják, majdnem ingyen adják.

MERILLA Nagy az olcsóság.

EVRA Miért nem lehet így nálunk is?

MERILLA Majd így lesz, ha a pusztaiak bekerülnek a falak közé.

EVRA Jérikusz király azt prédikálta, hogy mindannyiunkat legyilkolnak.

MERILLA Te bedólsz az ilyen meséknek? Miért ölnék meg, hiszen mi nem vagyunk az ellenségeik. Hogy az urak közül kettőt-hármat fellógnak, az valószínű.

EVRA Én nem is tudom, ezek a mieink készakarva csinálják, hogy ilyen elviselhetetlen legyen az élet Jerikóban? Gyermekekoromban itt jólét volt... nevetünk.

MERILLA Tudod te, milyen lány voltam én? Minden férfi utánam fordult. S most?... Megnézhetsz... (Legyint)

EVRA Azt mondják, a pusztaiak jóakarátú emberek. Azért jöttek, hogy megszabadítsanak bennünket. Velük gyönyörűség lesz az élet, mert hogy itt nálunk van az Ígéret Földje, csak az urak eltitkolják. Az istenek küldték őket, mert megkönyörültek rajtunk.

MERILLA Csak ne választana el tőlük ez a fal.

Mindketten nézik a falat

EVRA Hát hiszen... én legalábbis úgy gondolom, nincs olyan fal, amely előbb-utóbb le ne omlana.

MERILLA Erről már hallottam én is. Állítólag vannak, akik bontják a falat. Ezt a miénket, Jerikó falát.

EVRA (a falhoz lép) Itt mintha már kiszedtek volna néhány követ. (Kikapar egy követ és Merillának nyújtja) Tedd a kosaradba.

MERILLA Csak el ne csúsznak vele.

EVRA Takard le, azt hiszik majd, hogy káposztafej. Ezek a rohadt katonák mindenüvé beleszaglásznak. Itt örökdió a falon Gil meg Tirró. Ismerem őket, a szomszédaink. Pöffeszkednek, mindennap telezbálják magukat, tehetik, futja a zsoldból. Pimasz csirkefogók. A feleségük alig köszön nekem, Nagyságák! Ha Tirróék elkapnak a kövel, nem ismernek kegyelmet. (A saját kosarába is betesz egy követ)

MERILLA Hát akkor csak azért is, hogy minél hamarabb leomoljon a fal. Látod, az ilyenek miatt nincs jó élet Jerikóban. Ezek tartják nyakunkon a kést. Az én bugyuta uram nem akarja hinni, hogy jobb lesz nekünk a pusztaiak alatt. Jerikói hazafi. Meg is mondtam neki: akkor töltsd meg a bendódet hazafisággal.

EVRA Manapság már nincsenek hazafiak Jerikóban, csak egyesek még verik a szájukat, hogy így meg úgy... Jerikó szent falait... Hát hiszen éppen ezeken a falakon túl van az igazi élet. Azt hiszed, ezt nem tudja mindenki? Csak senki sem meri kimondani!

MERILLA És azt is beszéljük, hogy a vezérük, Józsué, csodaszép férfi, és naponta hál mind a tizenkét feleségével. Ezt hallaná az én fajankóm. Tizenkét feleség! Neki egy is sok.

EVRA Nincs már kedvem felvenni egy rendesebb ruhát. Minek? Járok így loncsosan. Rohanak a piacra... aztán a konyha. Főz semmiből. Töröld a gyermekek fenekét. Még azt sincs mivel. Aztán hazajön a férjem. Hoztál pénzt? Dehogy hozt! Ma sem dolgoztak semmit. Tegnap se, holnap se. Kőműves, a falak javításán kellene dolgoznia. De hát... nincs malter. Mikor van malter... nincs kő. Ha van kő, hiányzik a szerszám. Ha minden együtt van, akkor elmegy gyű-

lésre a felügyelő, s ők csak akkor dolgozhatnak, ha a felügyelő felügyel a munkájukra. Szerintem ezt valaki készakarva csinálja, mert ilyen rosszul nem lehetnének a dolgok, ezt direkt így szervezik, hogy minden gajdeszre menjen, mert akik a falak újjáépítését irányítják, azok közt is ott kell lenniök azoknak, akik alig várják, hogy a falak leomoljanak.

MERILLA És a pusztaiak csak üzennek és várnak (Kürtszó) Hallod, milyen szépen szól? Eljönnek majd a jó idők. Eszünk mi még finom birkahúst kásával, faggyúval megöntözve.

EVRA Ne is beszélj róla. Én a legszívesebben még ma kimennék a pusztaiakhoz. De hát a kölykeim... Mit gondolsz, a pusztaiaknak lesz szükségük kőművesekre?

MERILLA Szerintem ők majd nagyon jól megfizetik a kőműveseket. Mindenki annyit keres, amennyiért megdolgozik.

EVRA Az volna ám a jó...

MERILLA Újjá fogják építeni Jerikót. A börtönöket lerombolják, gyönyörű, új templomokat emelnek az ő istenüknek, aki sokkal jobb isten, mint ezek az ócska jerikói bálványok. Az ő istenük csodálatos... Láthatatlan...

EVRA Láthatatlan isten? Hát az meg hogy lehet? Olyan isten nem létezhetik. Ami nincs, az nincs.

Kürtszó

MERILLA Miért ne lehetne? A kürtszó... azt se látod, mégis van. Az ő istenük mindent lát, mindent tud, mindenüvé elhatol. A legtitkosabb gondolataidba is. És mindenható... Ő a mi istenünk is... En már őt imádom.

EVRA Adják az istenek, hogy igazad legyen. (Együtt el)

Kürtszó. Gil és Tirró egymást keresztezve járöröznek a falon, Lándzsameléssel köszöntik egymást

GIL Örök dicsőség Jerikónak!

TIRRÓ Örök dicsőség! (Ellentétes irányban el)

Ráám besündörög a színre. Vállán börtarisznnya, kezében feszítővas. Az örök után kémlel, majd letérdel, és mint egy vakond, ásni kezd a fal tövében

EUR (vállán tarisznnya, övében csákány, beóvakodik. Figyeli Ráámot. Megvárja, míg az kiemel egy követ és a tarisznnyájába rejti) Ááá... Ráám... kedves barátom. Hogy van?

RÁÁM (mint egy rajtakapott vadállat, megperdül a sarkán. Kezében feszítővas) Mi az?

EUR Én kérdezem, hogy mi ez? (Mutatoujját a feszítővas hegyére teszi) És kérdezhenné azt is, hogy mit csinálsz. De nem kérdezem, mert tudom.

RÁÁM Ne hidd! Nem úgy van! Rágalom! Felelőtlen elemek azt beszélik, hogy omladozik a fal, Jerikó fala. Azért jöttem ide, hogy meggyőződjem arról: nem így van. Bizonyítékot akartam szerezni.

EUR És ez a bizonyíték most már a tarisznnyádban lapul.

RÁÁM És ha így van?

EUR Ha ez így van, akkor ez nagyon-nagyon meggon-
dolkoztató. Mert ugyancsak felelőtlen fecsegők olyas-
mit is suttoztak tiszteletre méltó polgárok fülébe, hogy
aki... majd akkor... amikor... szóval, amikor a fal
tényleg megreped...

RÁÁM Ami lehetetlen.

EUR Persze. Szóval, hogy bizonyítékként a győzők előtt
majd felmutatnak egy követ, ezzel igazolva: ők ma-
guk is hozzájárultak ahhoz, hogy Jerikó falai leomol-
janak?

RÁÁM Egyenesen fantasztikus, hogy egyesek milyen
rémhíreket terjesztenek. De hát persze, ezekben a za-
varos időkben mindenre fel kell készülni. Most kö-
telessége összefogni a jobb embereknek.

EUR Nekünk, akik törhetetlen hívei vagyunk Jerikónak,
és szilárdan hiszünk a város jövőjében.

RÁÁM És abban, hogy a falak lerombolhatatlanok!

EUR Tehát... mondom... tehát, minden eshetőségre be-
 kell biztosítanunk magunkat.

Kürtszó. Mindketten összerendeznek

Jerikó fala olyan erős, hogyha itt-ott néhány kő hi-
ányzik, abból még semmiféle kár nem származik. (Ki-
emel egy követ)

RÁÁM Hát persze! Semmi az ég világán!

EUR Nekünk viszont megadja azt a biztonságot, amit
hűséges patriótaként kiérdemeltünk.

RÁÁM Mi lenne Jerikóból minélkülünk? A kolbászgyár-
tás nemzeti iparunk, a bordélyoknak is működniök
kell, bárki legyen is úr Jerikó fölött.

EUR Bölcsen beszélsz, barátom. Azt hiszem, szerényte-
lenség nélkül megállapíthatom: Jerikóban a közvéle-
ményt mi képviseljük. Jön valaki! (Gyorsan elrejtőz-
nek)

Ügynök be. Kiemel egy követ a falból, elrejtí, majd el
Eur Ráám előjönnek

(Mélyszéles felháborodással) Ehhez mit szólsz, tisz-
teletre méltó barátom?! Epszilon úr bizalmas besü-
gőja és titkos ügynöke falat bont.

RÁÁM Azt hiszi ez a bandita, hogy megbocsátunk neki?

EUR Évekig zsarolt azzal, hogy feljelent.

RÁÁM Téged is?

EUR Ezt nem felejtjük el neki.

RÁÁM Semmit sem felejtünk! Lenne pofája előállni az-
zal a kővel, majd akkor...

EUR Mikor?

RÁÁM Szóval, akkor... amikor megnézik majd... ami-
kor számon kérik, ki hogyan viselkedett. Hogy vál-
talt-e kockázatot, harcolt-e a fal ellen. Az ilyen fal-
melléki fickók... akik megpróbálnak falazni...

EUR Leleplezzük őket! Valaki jön. (Gyorsan elrejtőz-
nek)

Gil belép, körülnéz, kiemel a falból egy követ. Hirtelen
felugrik, elrejtí iszákjában a követ

TIRRÓ (aki a túloldalon leskelődött reá, be) Áskáló-
dunk... áskálódunk, Gil koma?

GIL (zavartan) No, nézd... a ganaj fickók... hát nem
megbontották a falat? Ejnye, no... Itt né... Éppen
helyreigazítottam... (A követ rejtő iszákját takargat-
va indul) Örök dicsőség Jerikónak! (El)

Tirró hirtelen kiemel egy követ

GIL (vissza, gúnyosan) Áskálódunk... áskálódunk, Tirró
koma?

TIRRÓ (kezében egy kő, ezt már nehéz lenne letagadni)
Kíváncsi voltam, milyen súlyos egy ilyen kő. Ebből
ki lehet számítani, milyen erős a várfal. Mérlegeltem
a tenyeremen. Jó, megbízható, nehéz kő. Négy lat is
megvan.

GIL S miért akartad hazavinni?

TIRRÓ Még hogy én? Hogy is képzelsz ilyent? És be-
csületes katonaeMBER vagyok. Ebből a falból egy ka-
vicsnak sem szabad hibáznia. Ez az egy legurult...
aztán gondoltam, hogyha már visszatenni úgysem le-
het, elvinném játszani a gyermekeknek. Gurigázzanak
vele.

GIL S gondold, hogy valaki beveszi neked ezt a tész-
tát?

TIRRÓ Aki az év szavamban ketelkedni mer, annak a
torkába verem a lándzsát.

GIL Nono... koma, csak ne olyan hevesen. Én hiszek
neked.

TIRRÓ Én se kértelek, hogy mutasd meg, mitől dombo-
rodik az iszákod.

GIL Cipótól. (Nyomatékosan) Ha én azt mondom, hogy
ez egy cipó, akkor neked kötelességed elhinni, ha a
komám vagy. Örök dicsőség Jerikónak! (Indul)

TIRRÓ Örök dicsőség! (Mindketten el. Kürtszó)

Eur és Ráám előjönnek

EUR Fenéig rothadt ez a város. Végünk van, bordélyos.

RÁÁM Löttek a jó erkölcsöknek, ha már az egyszerű közkatonákban sem bízhatunk meg.

EUR Ők kéne örködjének, helyett megbontják a falat.

RÁÁM Tenni kéne valamit. Így kő kövön nem marad.

EUR Feljelentjük őket.

RÁÁM Jobbat mondok: nyissunk kőkereskedést.

EUR Hogy mondd?

RÁÁM A kereskedőnek az a hivatása, hogy azt árulja, amire szüksége van az embereknek. No, a széles körben elterjedt rémhírek nyomán mostanság nagy kereslet lesz kövek iránt. Idejönni, falat bontani, kockáztatni a bőrüket, hogy ezek a durva, korrupt zsoldosok rajtacsípjék őket? Ehhez nem mindennapi bátorság kelleik.

EUR Az nekünk megvan.

RÁÁM Nekünk meg, de az elpuhult polgárság szívesebben venné és jól megfizetné, ha házhoz szállítanók a követ.

EUR Kitűnő! Okmányt is mellékelünk hozzá: ezennel igazoljuk, hogy ez a kő Jerikó falából származik, és felmutatója élete kockáztatásával, saját kezével vájta ki a falból.

RÁÁM Ez nem kőbánya... aranybánya lesz!

GIL, TIRRÓ (be) Kezeket fel!

TIRRÓ (nagyon durván) Mit kerestek itt?

RÁÁM Ó... katona uraságok... csak sétálgatunk, sétálgatunk... Szívesen látlak első osztályú, tanult nőkkel felszerelt műintézetemben. Nálam a jelszó: katonák a felét fizetik, de te semmit sem fizetsz, viszont duplán szórakozhatsz.

EUR Ha megeheztek, első osztályú disznókolbásszal szolgálhatok. Luxusminőség! Nagyon ajánlhatom. Persze, ajándék... (Indulnának kifelé)

TIRRÓ (komoran) Állj! (Nekik szegzi a lándsáját) Gyere csak ide, te kolbászárus.

EUR Tévesen informáltak, katona úr. Én nem egyszerű árus vagyok, hanem nagykereskedő, Epsilon úr konyhájára is én szállítom a kolbászt. Meg Askalon uraságnak.

GIL Kuss! Motozd meg őket. A pofájukon látom, hogy rosszban sántikálnak.

RÁÁM Nekem Hur őfénysége személyes ismerősöm. Állandó vendégem. Nála teszek panaszt.

TIRRÓ Sok a szöveg. Emeld fel a karod. Aha... (Végigtapogatja és megtalálja a követ)

GIL A kolbászos úristenit az anyátoknak! (Eurnál is megtalálja a követ) No, kolbászos, ezért lógni fogsz.

TIRRÓ A ribancaid gyászruhát vehetnek magukra. Így elevenen is ronda vagy... de felakasztva... pihá...

RÁÁM Katona uraságok... nem lehetne...

GIL Mit nem lehetne? Semmit sem lehet!

TIRRÓ (nézi a két remegő polgárt) Most mit kezdjünk veletek?

RÁÁM Ezek a kövek csak úgy gurultak a falról... ugyebár... Aztán gondoltuk, hogyha már visszatenni úgysem lehet, elvinnők játszani a gyermekeknek. Gurigázzanak vele.

A két katona összenéz, nyilván rájöttek, hogy a két polgár megleste őket, tehát tudják, hogy náluk is van kő. Magatartásuk fokozatosan megváltozik

TIRRÓ (megismétli előbbi kérdését, ezúttal sokkal szelídebben) Most mit kezdjünk veletek?

EUR (aki érzi, hogy célzásukat megértették) A szívetekre hallgassatok.

TIRRÓ Arról szó sem lehet. Bennünket nem lehet megvesztegetni.

GIL Sem szép szóval, sem semmi egyébbel.

EUR Az istenek óvjanak meg attól, hogy ilyesmire még csak gondolni is merjünk. Mi ismerjük a jerikói hadsereg szigorú erkölcsét. Tudjuk: ti vagytok a legeslegmegvesztegethetetlenebbek.

RÁÁM Nem is gondoltunk ilyesmire. Hanem ugyebár egy kedves kis ajándék a legeslegmegvesztegethetetlenebbek családjának? Hány gyermeked van, derék katona?

TIRRÓ Őt.

GIL Nekem is öt. Nem, hat!

RÁÁM Ha mindenik gyereknek küldenénk ajándékba... mondjuk... egy-egy aranyat?

GIL Keresztüldöfle! Azt hiszed, a mi becsületünk eladó?

EUR Két arany... fejenként az aranyos gyermekeknek... és kettő külön a hős katonák hitvésének.

RÁÁM És semmit sem kérünk tőletek, csak azt, hogy hallgassatok... szóval, hallgassatok a jó szívetekre. Hiszen mi itt csak sétálgattunk... sétálgattunk...

EUR Ezek a kövek ugyebár éppen legurultak, és mi felvettük, hogy elvigyük a gyerekeknek gurigázni...

RÁÁM Gurigázni... de amikor megláttunk benneteket, ijedtünkben elrejtettük, nehogy azt gondoljátok, hogy mi talán...

EUR Talán a falból feszítettük ki...

GIL Mit szólsz hozzá, TIRRÓ?

TIRRÓ Amit te. Egy-két kő nem a világ.

RÁÁM Úgy van, úgy van... drága katona úr... Itt az aranyatok. Még megtoldjuk kettővel.

EUR Jó szívvel adjuk... ajándék az asszonykáknak.

GIL (visszaadja a követ) El van boronálva.

TIRRÓ Hiszen nem vagyunk mink emberevők.

RÁÁM Nincs szebb annál, mint amikor az emberek megértik egymást.

EUR Ennek a falnak olyan mindegy... Sőt, talán még hasznára is van. Ez a kis omlás felhívja az illetékesek figyelmét, hogy javítani kellene. Ez a szöveget amúgy is kiáll, ezt mindenképpen le kell bontani.

RÁÁM Mi elvégezzük ezt a munkát, mivel Jerikó és Jerikó fala szívügyünk.

Kürtszó

GIL Vagyis még több követ bontanátok ki a falból? Ejnye, de elszemtelenedtetek... Hallod ezt, TIRRÓ?

EUR Katona uraság... mit számít az a néhány kő?

TIRRÓ Ez nem tiszta ügy. Hogy is merésztél ilyen ajánlatot tenni? Minek tartasz, hé?

RÁÁM Okos embernek, aki úgy gondolkozik, mint mi.

TIRRÓ És miből gondold, hogy én ugyanazt gondolom, amit te?

RÁÁM Abból, hogy látom: a ti tarisznyátokban is domborodik egy-egy kő.

TIRRÓ Cipó! És különben sincs semmi közöd hozzá.

EUR És ha ismerjük a jelszót?

GIL Miféle jelszót?

RÁÁM Amelyik biztosítja, hogy zavartalanul elhordhatjuk innen a fölösleges köveket, amikor ti vagytok szolgálatban.

TIRRÓ Ti azt hiszitek rólunk...?

EUR Mi csak azt tudjuk, hogy gyalázatosan fizetnek benneteket. Sehol egy kis mellékes. Most megcsinálhatjátok a szerencséteket.

RÁÁM A jelszó: minden kőért egy arany. No... kik a ti jó embereitek? A tiszt urak, akik ellopják a koplalásra is kevés zsold felét, vagy mi, akik megtöltjük arannyal a tarsolyotokat.

EUR Észnél legyetek, vitéz urak.

TIRRÓ Nem mondom... nem mondom... némi igazság van a szavatokban.

GIL Igaz, ami igaz... mit árt ennek a falnak, ha kipiszkálnak belőle néhány követ. Jerikó falát úgysem lehet lerombolni.

RAAM Hát persze, fején találd a szeget, vitéz úr.
 TIRRO De nehogy becsapjatok, mert... *(Emeli a lándzsát)*
 RAAM De kérlek... mi tisztességes kereskedők és hű jerikóiak vagyunk, akiknek szeme fénye a hadsereg.
 TIRRO *(jóakarató mosollyal)* No, vigyetek még néhány követ ingyen.
 GIL Siessetek. Még egyszer visszatérhettek az éjszaka. Három arany fejenként. *(A két kereskedő fizet, majd kövekkel megrakodva el)*
 TIRRO *(hátba veri Gilt)* Megfogluk az isten lábát, komám.
 GIL *(kezét dörzsöli)* Aranyat tojik a tyúkocská.

Hirtelen megriadnak valamitől, felrohannak a falra és ott vigyázzba merevednek. Ők a kötelességtudás szobrai.
Askalon bejön középre. Gyanakodva körülnéz. Láthatóan vár valakit. Nyugtalan.

Epszilon be, sietve

ASKALON Sürgősen kérettél. Mi történik itt?
 EPSZILON *(szokott nyugalmával)* Ma nekem, holnap neked, barátom. Illetve ma mindkettőnkre rájár a rúd, ha híreim nem csálnak, és még ma megtörténik a hatalomátvétel.
 ASKALON Persze — Hur.
 EPSZILON Ki más lehetne?
 ASKALON A brutális barom.
 EPSZILON Több tisztelettel...
 ASKALON Hur egy közönséges...
 EPSZILON Nem akarom hallani... a véleményedet. Egyrészt, mert már úgys ismerem, másrészt talán már felfélsértés.
 ASKALON Egy ilyen vaddisznó a trónon? Még tréfának is rossz. Amíg él Jerikusz király...
 EPSZILON Éppen ez a kérdés: él-e még? Most várom a jelentést.
 ASKALON Gondolod? Díszlépésben viszi pusztulásba Jerikót.
 EPSZILON Várjuk ki. Végén csattan az ostor, hogy Jerikusz aranymondását idézzem.
 ASKALON Hagy már a hülye közhelyeit!
 EPSZILON Tegnap még csodálatos bölcsességnek találtad.
 ASKALON Az más, akkor még ő uralkodott.
 EPSZILON Az istenek és a mi kegyelmünkből — tedd hozzá.
 ASKALON Ebbe az isteni rendbe most belegázol Hur, a vadbarom.
 EPSZILON Ezt kell megakadályozzuk.
 ASKALON *(egyre idegesebb és dühösebb)* Ez az állapot felakasztat. Gyűlöl. Csak ne mosolyogj. Téged is. Túl okosak vagyunk neki. Undorodik az értelmiségiectől.
 EPSZILON Nem azon mosolyogtam. Magunkat láttam, amint térden csúszunk Hur előtt.
 ASKALON Soha!
 EPSZILON Ma nem vagy formában, Askalon. Politikus és üzletember nem ismeri ezt a fogalmat, hogy — soha. Persze kimondja néha, de sohasem gondolja komolyan. Néhány napot ki kell húznunk, ha másként nem lehet, akár térden csúszva is.
 RÁHÁB *(be)* Ti?! Ha tudtam volna, hogy ti vagytok azok a bizonyos jerikói hazafiak, akik találkozóra hívtok titokban...
 EPSZILON ...akkor nem jöttél volna el. Nem akarunk csapdába ejteni. Félreértesz. Szándékaink tiszták, már csak azért is, mert nélkülözhetetlen vagy számunkra.
 RÁHÁB Nem tudom, miért hinnék neked?
 EPSZILON Nem is szabad. Soha. Senkinek. De hallgass meg, elbűvölő Ráháb. Mi őszintén óhajtuk a város felszabadítását. Igaz, Askalon?
 ASKALON Ez a nép érdeke.

RÁHÁB Jól állunk, ha már ti hivatkoztok a népre.
 ASKALON Mi képviseljük Jerikót. A jerikói érdekek mindenkinek felett valóak.

Kürtszó

EPSZILON Te magad mondtad nekem, Ráháb, hogy van valami egyedüli, sose volt és talán sose lesz ebben a vén városban. Ezt kell megmentenünk.
 RÁHÁB De hogy éppen ti...
 EPSZILON Éppen mi, mert mi ismertük fel a leg hamarabb Jerikó érdekeit.
 ASKALON Mivel mi mindenki másnál egy lépéssel előbbre gondolkozunk.
 RÁHÁB *(még mindig nem tért magához a meglepetéstől)* Hogy gátlástalanok vagytok, azt tudom.
 EPSZILON No látod... tehát okosabbak a többinél. Erről van szó. Itt cselekedni kell, méghozzá azonnal.

Nannar be, s már fordulna is vissza

Ne... ne... maradj! Nincs tévedés. Nem csapda, nem provokáció, mi hívtunk — a legjobb szándékkal. Bármilyen kínos is neked, Nannar: szövetségesek lettünk.
 ASKALON Állást kell foglalnunk a zsarnoksággal szemben.
 NANNAR Nagy bajban lehetnek, ha már belőletek is szabadsághős lett.
 EPSZILON Nannar, a te kötelességed az ellenállás élére állni. A te erkölcsi tisztaságod, a múltad, nemes jellemed, népszerűsége az egyszerű emberek közt predestinálnak arra, hogy a vezérük légy. Vállalnod kell. Mi mindannyian a te zászlód alá sereglünk.
 NANNAR Ti meg én nem szolgálhatjuk ugyanazt az ügyet.
 EPSZILON Márpedig vannak a történelemnek ilyen bakugrásai. Nincs más választásod: vagy mi — vagy Hur.
 EPSZILON Be kell látnod, hogy mégis mi vagyunk a jobbik változat.
 ASKALON Ezen ne is vitázzunk. Lássuk, mi a teendő. A forradalmakat mindig a habozás buktatta meg.
 NANNAR Ti forradalmárok lettetek?
 ASKALON Ha Jerikó érdekei így kívánják, legyen forradalom!
 EPSZILON Le a reakcióval!
 NANNAR *(Ráhábhoz)* Te is az ő szövetségesük vagy?
 RÁHÁB Nem. A tiéd. Ha ismertelek volna hamarabb... *(Megfogja a férfi kezét, majd reménytelenül elereszti)*
 EPSZILON Nagyra becsüljük, hogy kényes vagy a becsületre. Ez nagyon helyes. Egy politikus nem viázhat eléggé. De azért hallgass meg, mi vagyunk a gyakorlati emberek. Lássuk, mi a teendő. Egy: sürgősen föl kell vennünk a kapcsolatot a felszabadítókkal.
 NANNAR Kire gondolsz?
 EPSZILON Természetesen a pusztaiakra. Fölajánljuk nekik, hogy megszervezzük a város átadását.

Kürtszó

ASKALON *(megriadva)* Észnél vagy?
 EPSZILON Ez az egyetlen módja annak, hogy megakadályozzuk a Hur rémuralmát. A pusztaiak hozzák a szabadságot.
 ASKALON Hát akkor... éljen a szabadság! Bár... *(Le-gyint)* no, mindegy...
 NANNAR Kezdek félni attól a szabadságtól, melyet ti éljeneztek.
 EPSZILON Remélem, Józsué elég okos ahhoz, hogy tudja: nem győzheti le Jerikót, ha idebenn nincsenek szövetségesei. Nos hát... vannak! Mi, Te, Askalon, nemzetközi pénzügyi kapcsolataiddal, én magam hálózataival. Nannar mocskoltalan becsületével és a mi szép Ráhábunk széles ismeretségi körével... valamennyi tárgyalófél között. Többet érünk mi Józsuénak, mint

néhány rongyos, aki az üvöltözésen túl semmire sem képes. Átadjuk neki Jerikót.

ASKALON A kincstárból átutalunk neki egy bizonyos mennyiségű aranyrudat. Ez még alku tárgya.

EPSZILON A tárgyalásokkal téged bízunk meg, Ráháb.

ASKALON Lássuk, mit tudok garantálni? Két napon belül lebontatom a falat. Csákány, véső, kalapács minden együtt van már — ez is bizonyítja, felkészültem erre az eshetőségre —, a munkások dupla bért kapnak, reggelire égetett szeszt, és megígérjük nekik, hogy mint Jerikó felszabadítói, ezentúl az arisztokráciához tartoznak. Már meg is szerveztem a munkálatokat, napszámomaim éjjel hozzálátnak a falbontásnak.

EPSZILON Belbiztonsági őrségem gondoskodik arról, hogy senki se zavarhassa meg ezt az építő jellegű rombolást.

NANNAR Bámulatos...

ASKALON Látod, Nannar, míg te a szabadságról ábrándoztál, mi cselekszünk. És a politikában csak a tett számít.

EPSZILON Ráháb, légy szíves, add át bajtársi üdvözlünket Józsuének. Közölheted vele, hogy az Ígéret Földje nyitva áll előtte. Hála nekünk... Addig is — jelképesen — mindannyian emeljünk ki egy-egy követ Jerikó falából.

Megteszik.

Közeli vad, recsegő trombitaszó

HUR *(fényes egyenruhában, fején sisakkal, oldalán karddal becsörtet. Mind megmerevednek. Hur félelmes gúnynal végigméri őket)* Vigyázz!

Epszilon és Askalon nyomban vigyázzba állnak

A haza üdvé érdekében átvettem az uralmat, és nyilvánítom, hogy isten vagyok. Én vagyok a Nagy Kan, aki megtermékenyíti Jerikót, Holdistennőt száműztem, és a hamis szenteket, mint az a nyamvadt Jerikusz, kinyírtam. Jelszavam: Halál az árulóknak! *(Lázt a tartásán, és a jelenlevőkhöz fordul, kegyetlen mosollyal)* Hát ez váratlan volt, ugye?

EPSZILON Váratlan? Alig vártuk. A mi jelszavunk: Hur, Hur Hurrá! *(Lelkesítően int a többieknek, de csak Askalon csatlakozik hozzá)* Hur Hur Hurrá!

HUR Hur Hur Hurrá! Elfogadom.

EPSZILON Istenséged...

HUR Kuss! Nehogy azt hidd, hogy megúsztad. Jóváhagytam a népbíróság ítéletét: halál mind a négyetekre. *(Nannarra mutat)* Államellenes izgatás. *(Ráhábra mutat)* ellenséggel való cimborálás, *(Askalonra mutat)* közpénzek elikkasztása, *(Epszilonra mutat)* jogtiprás, hazaárulás.

ASKALON S kiből állt a népbíróság, ha szabad megkérdeznünk?

HUR Belőlem. Fellebbezni is nálam lehet, de nem érdemes. A kegyelmi kérvényt már eleve elutasítom.

EPSZILON *(mintha nem az életéről volna szó)* Isteni Hur, engedd meg, hogy kifejezzem végtelen örömet. Tebenned összpontosul Jerikó minden reménye.

HUR *(ellenségesen rámered)* Ez így van.

EPSZILON Kimondhatatlanul boldog vagyok, hogy fény derült isteni származásodra.

HUR Holdistennő csak amolyan zabigyerek volt. Bitortla a helyemet. Mindenható vagyok és mindentudó.

EPSZILON Te vagy a legistenibb az összes istenek közül.

HUR Marhaság! Egvedül én vagyok isten. A többiek mind csalók voltak és szélhámosok. És bölcs is vagyok... a legbölcsőbb és a legjóságosabb és erős... a legerősebb és a legszebb. És mindenben legesleg vagyok. A legeslegebb...

EPSZILON Boldoggá tett ez a nagyszerű hír.

HUR Azt el is várom. *(Más hangon)* De hiába szövegsz, úgyis felakasztatlak.

EPSZILON Ha a haza üdvé úgy kívánja, feláldozom magam.

HUR Ez helyes viselkedés. Kár, hogy áruló vagy.

EPSZILON Talán mégis tehetnék istenségednek, vagyis Jerikónak egy utolsó szolgálatot. Listám van a rendszer ellenségeiről. Egy részét... egy kis részét... láttad te is, uram.

HUR Add át a listát, és megkegyelmezek neked.

EPSZILON *(három vaskos tekercset nyújt át)* Csak istenséged lehet ilyen nagyszívú.

HUR... és akasztófa helyett lecsapatom a fejedet. Fájdalommentes, gyors halál. *(Kegyetlenül nevet)* Nem kell a listád. Tudom én anélkül is, hogy ki az ellenség. Egy nép, egy akarat, egy vezér. Hur Hur Hurrá! Egy politikát ismerek: kuss mindenkinek! Akinek ez nem tetszik, az hazaáruló, azt felköttem.

ASKALON De hiszen mi egyetértünk veled, isteni felség. Mindig is ezt a politikát áhítottuk.

HUR Ugyan, ugyan Askalon... hát méltó ez a csúszás-mászás hozzád, aki Jerikó egyik első embere voltál? Ne tedd, úgyis hiába, lógni fogsz.

ASKALON És ha tisztázom magam?

HUR Erre kíváncsi volnék, hogyan?

ASKALON Úgy, hogy elszámolok. Hűségesen sáfárkodtam. Egy szemernyi arany sem hiányzik a kincstárból.

HUR Hol a kulcsa?

ASKALON Nálam. Parancsolj. *(Kulcsot nyújt át)*

HUR Okosabbnak hittelek. Kiengedted kezedből utolsó mentségedet.

ASKALON Ez is bizonyítja feltétlen hűségemet irántad, isteni felség. Ez a nagyobbik kulcs nyitja a kincstár ajtaját, de ott semmit sem találsz, csak néhány kőbe véselt kereskedelmi szerződést Egyiptommal, Föníciával és agyagtáblákon örök barátsági szerződéseket szomszédainkkal. Ezeket nem volt érdemes kőbe vésní, egy évnél tovább úgysem tartanak.

HUR És az arany? A rengeteg drágakő? Azt persze elloptad.

ASKALON Nem loptam el. A titkos kincstárban helyeztem el. Annak ez a kulcsa. A bejáratot viszont csak egyetlen ember ismeri: én. A teherhordó rabszolgákat leszúrattam.

HUR Jerikó kincseinek ára tehát a te életed.

ASKALON Azt hiszem, méltányos az ajánlat.

EPSZILON Askalon, hű barátod voltam.

ASKALON Ki-ki magának.

EPSZILON Kérlek. Isteni felség, a hódolattól haldokolva könyörgöm, hallgass meg.

HUR Kuss, most tárgyalok.

EPSZILON... a haza érdekében...

HUR *(megvetően)* Na... halljam...

EPSZILON A titkos bejáratot én is ismerem. Egyik nyomkőöm mindvégig az áruló Askalon nyomában járt.

ASKALON Hazudik a viperanyelvű, így próbálja meghosszabbítani az életét.

HUR *(látható élvezettel hol az egyikre, hol a másikra néz)* Szóval, most választhatok kettőtök között.

EPSZILON Mindig hűséges embered voltam, isteni Hur. Emlékezz vissza, átadtam neked a jelentéseket Askalon gáztetteiről, hogyan mesterkedik ellened, miféle gyalázatos kijelentéseket tesz, kigúnyolt, fejű katonának nevezett, téged... téged, aki isten vagy.

ASKALON Szemérmetlen hazugság. Én mindig dicsőítettem lángelmédet. Epszilon uszított ellened, át akarta játszani a várost Józsué kezére.

Kürtszó

HUR Igaz ez, Epszilon?

EPSZILON Hiszel egy ilyen mindenre kapható nemzetközi szélhámosnak, aki törbe csalta a katonáidat?

HUR Ez igaz, Askalon?

ASKALON Ráháb Epsilon ügynöke volt. Vele üzente meg a pusztaiaknak, mikor indulsz támadásra.

EPSZILON Mit ér a vád, amely egy rossz életű asszony szavára támaszkodik. Még ő mer vádaskodni, aki sikasztott, lopott, zsarolt.

ASKALON Ha megvesztegették, Epsilon a rablógyilkost is kiengedte a börtönből. Epsilon veszélyesebb, mint a pestis.

EPSZILON Askalon fényesebb palotában lakott, mint te — isteni Hur.

HUR Ez tényleg pimaszság volt tőled, Askalon.

ASKALON Ki rendezett orgiákat? Én talán? Ez a fajtalankodó Epsilon!

EPSZILON Ki nem adott pénzt a hadseregnek? Persze, mert le akarta járatni a tekintélyedet. Itt most, a nagy nyilvánosság előtt megvádolom: királyságra tört. Egy isten trónját akarta bitorolni.

ASKALON Ne higgy neki, isteni Hur. Mindig hűséges embered voltam.

HUR Milyen hülye lehet két okosjani, Epsilon, a te leghűségesebb ügynököd az én ügynököm volt. Megfizettem — jobban, mint te. Úgy, hogy nincs szükségem reátok. Ismerem minden rejtekhelyet, titkos ki- és bejáratot. Mehettek a fenébe! Akasszátok fel mind a kettőt. Unom őket.

Gil és Tirró leugrik a falról, és megragadja a két elítéltet, s hurcolná kifelé

EPSZILON Iszonyatos titkokat tudok... Nagy hasznodra lehetek még, isteni Hur.

ASKALON Elásott kincseim vannak... Neked adom. Kegyelmezz...

HUR (kiköp) Pfuj. Nincs bennetek semmi méltóság. Még meghalni sem tudtok tisztességesen. Szarjankók vagytok.

EPSZILON, ASKALON Parancsodra, isteni felség.

HUR Csókoljátok meg a lábamat.

Epsilon, Askalon odakúszik, megcsókolja Hur lábfejét. Kürtszó

HUR Na, nem bánom... egyelőre megmaradtok az átlásotokban.

EPSZILON, ASKALON Hur Hur Hurrá! Hur Hur Hurrá!

ASKALON Halálig hűséges leszek.

EPSZILON Az embered vagytok, isteni Hur.

HUR A tenyerenem tartalak, de csak ennyi... (Lefelé fordítja a tenyerét) és vétegek van. És ti...? Nannar, halljam a védekezéseted.

NANNAR Hibát követtem el.

HUR Ezt jólesik hallanom.

NANNAR Súlyos hibát: lebecsültelek. (Epsilonék szörnyülködnek)

HUR Bravó! Szeretem, ha nyíltan beszélsz.

NANNAR Sose titkoltam véleményemet. Nincs okom félni tőled. Legfeljebb annyi köztünk a különbség, hogy én ma halok meg, te holnap.

HUR Én halhatatlan isten vagyok.

NANNAR Meddig tart ez a te örökké való hatalmad? Egy pillanat.

HUR Örök időkre megalapoztam Jerikó hatalmát. Katonáim csak intésemre várnak, hogy gyökerestül kitépjük Jerikóból az árulást. Mindenki megkapja azt, amit megérdemel. Nincs kegyelem! Jerikó boldogsága érdekében, ha kell, fél Jerikót kiirtom!

NANNAR Tudhattam volna, hogy te vagy Jerikó számára a legveszedelmesebb.

HUR Isten vagyok, ki leszálltam közétek, hogy boldoggá tegyem Jerikót. S mint istennek, jogom van ítélkezni élet és halál fölött, és senkinek sem tartozom számadással. Halljuk, nyomd tovább a szöveget, tojásfejú!

NANNAR Ha te egyáltalán hinni tudnál valamiben saját magadon kívül, ha törődnél mással is, mint a sa-

ját nagyságoddal, akkor talán még volna mentség számodra.

HUR Az én nagyságom Jerikó nagysága is.

NANNAR Miféle nagyság az, amely a nép meghunyászkodására épül? Egy állat ösztönével érzed meg, mit tőrnek el ezek a szolgalelkű jerikóiak, és szorítod, egyre szorítod a préseket, miközben szabadságról és a nép boldogságáról papolsz, ahogy ez már minden zsarnok szokása. Meg kellett volna öljelek.

HUR Elmulasztottad, így most én öletlek meg. (Int)

Gil és Tirró lefogja Nannart

NANNAR Tőled mást nem is várhatok. Búcsúzóul még csak ennyit: (Előveszi a követ, amit eddig köpenye alatt rejtgetett) Látod, ez a kő Jerikó falából származik.

HUR Újabb bizonyítéka annak, hogy áruló vagy.

NANNAR Nézd csak meg jól, nemcsak egy kő hiányzik.

A többiek mind igyekeznek rejtgetni a náluk levő követ, majd játék szerint, aki teheti, leteszi a fal mellé vagy ahol helyet talál

HUR Kiegyetem a városból az árulást!

NANNAR Láthatatlan kezek mindenfelé bontják a falat. Leomlanak Jerikó falai. A hetedik napon.

Kürtszó

HUR Soha! Jerikó fala ledönthetetlen. Oly szilárd, mint az én uralmam. Állni fog örök időkre.

Int. A két katona kivezeti Nannart, majd vissza

RÁHÁB Az egyetlen férfi volt Jerikóban, akit tudtam volna szeretni.

HUR Gyere ide, Ráháb. Nézelek csak. Eszeljek ki neked egy szép, lassú halálnemet? Vagy inkább az ágyasom leszel? Mi? Tudom, gyűlölsz... ezért kívánlak. Én, egy isten!

RÁHÁB Inkább halok meg Nannarral, mint hogy éljek veled. (Tenyérébe temeti a homlokát) Mivé lehettem volna, ha idejében találkozom veled.

HUR (ráver a hátsó felére) Aki ringyó volt, az ringyó is marad! Hé! (A belépő Giléknek) Vigyétek!

Tirró megragadja Ráhábot és hurcolja kifelé

Nem az akasztófára, te állat! A palotámba...

RÁHÁB (mialatt a másik irányba elvezetik) Megöllek!

HUR Ha elég ügyes leszel, talán megkegyelmezek neked. (Nevet, majd elkomolyodik) Emelvényt!

Tirró és Gil behurcolnak egy emelvényt

Magasabbat!

Még egy emelvény kerül a másikra

Még egyet!

Behoznak még egy harmadikat. Epsilon és Askalon segédkeznek. Hur, tenyerükre, vállukra kapaszkodva feláll az emelvényre. Elrendezi a ruháját, megigazítja a sisakját

Bocsássátok elém a népet!

Gil és Tirró betereli Merillát, Evrát, Ráámot, Eurt. Mindannyiuknál pálmaág. Láthatóan rémültek. Összebújnak. Besurran a titkos ügynök, önala is pálmaágot. Askalonnak és Epszilonnak is átnyújt egy-egy pálmaágot. Közben szakadatlanul recsegnek a trombiták

(Int, Csönd) Néptársak és néptársnők!

MIND (pálmaágot lengetnek) Hur Hur Hurrá! Hur Hur Hurrá!

HUR Mindannyiunk által hön szeretett Jerikónk érdekében elhatároztam, hogy boldoggá teszlek titeket.

MIND Hur Hur Hurrá! Hur Hur Hurrá!

HUR (int, a csoport elnémul) A ti unszolásotokra én, Hur Isten, emberi alakban jelentem meg köztetek és hogy boldoggá tehesselek, a hadsereg főparancsnokságán kívül átveszem a belügyek, a külügyek, a pénzügyek, az igazságügyek, a kereskedelemügyek, a bányauk, a földművelésügyek, az állattenyésztésügyek, a vízügyek és általában mindenféle ügyek legfőbb irányítását. Ez isteni küldetésem!

MIND Hur Hur Hurrá!

HUR Lángoló tűzű hurrá szívünkben és halál az árulókra!

MIND Halál... halál! (Pálmalengetés)

HUR Néptársak és néptársnők, kik egy emberként álltok mögöttem, láthatjátok, hogy ez a fal, ez a megbonthatatlan fal jelképe a mi megbonthatatlan egységünknek, és eltapossuk azt, aki ezt tagadja, bitang, szemét, aljas, piszok áruló!

ASKALON Úgy van!

HUR Nincs az az ostrom, nincs az az ellenség, mely megingathatná Jerikó falait.

Kürtszó kintről, erősebb, mint eddig

Elnémítottuk az ellenséget, az alattomos kígyóként fülünkbe kúszó szirénhangokat. Mi, jerikóiak egy emberként hisszük, tudjuk, valljuk, hogy ez a fal Jerikó örökkévalóságát jelenti, soha meg nem repedhet, egyetlen köve sem mozdulhat meg, mert egybetartja a mi hitünk Jerikó jövőjében. Mert nincs a világon még egy olyan csodálatos nép, mint a jerikói. Győzhetetlen hősök vagyunk, bölcssek, jóságosak...

MIND Úgy van! Úgy van! (Pálmalengetés)

HUR Az ellenséget kiirtjuk, aztán megbocsátunk neki, mert a nagylelkűség a mi legfőbb jellemvonásunk. Jerikó átveszi az uralmat az egész világ fölött az én isteni vezérletemmel. Biztosítjuk a szabadságot és boldogságot mindenkinek. Ennek érdekében ezennel elrendelem (Kürtszó, amit Hur igyekszik túlkiabálni), hogy minden jerikói köteles viasszal betömni a fülét, hogy megszabaduljon az ellenséges propaganda mérgező hatásától. Minden jerikói köteles ezentúl szemel-

lenzőt hordani, nehogy bedőljön a rémhíreknek, melyek szerint keselyűk keringenek a város fölött. Aki nem engedelmeskedik, azt felnégyeljük, kerékbe törjük, felakasztjuk, máglyára hurcoljuk, lenyakazzuk, karóba húzzuk, agyonkövezzük, vízbe fullasztjuk, szétzaggatjuk, agyonverjük, halálra rugdossuk. Ezentúl én mondom meg, hogy mi szabad és mi nem szabad. További intézkedésig minden tilos. Viszont, amit megengedek, az kötelező. Aki ez ellen szót emel, azt eltiporjuk, felnégyeljük, kerékbe törjük, máglyára hurcoljuk, agyonkövezzük... Felnégyeljük... Ezt már mondtam. (Int)

MIND Hur Hur Hurrá! Hur Hur Hurrá! (Pálmalengetés)

HUR Ebben a városban csak az történhetik, amit én akarok, mert én vagyok a jerikóiség legfőbb megtestesítője. Ígérem nektek, hogy az én vezetésem alatt jerikóibb lesztek a jerikóiaknál. Ilyen csodálatos nép még nem született erre a világra, mint ti, akik teljesen egységesek vagytok abban, hogy imádtok engem, isten királyotokat, Hurt.

MIND Hur Hur Hurrá! Hur Hur Hurrá! (Pálmalengetés)

HUR És akinek ez nem tetszik, annak betömjük a po-fáját, és felakasztjuk és felnégyeljük és karóba húzzuk és kerékbe törjük és megkövezzük (Habzó száj-jal), mert nyíltan és világosan kimondjuk: semmi áldozatot nem sajnálunk, hogy a haza becsülete és a becsület hazája az én isteni lényemben megtestesüljön, és gazember, gyilkos, bitang, szemét... aki bele-mar a mi szent jerikói falunkba, mert egy emberként kiáltjuk: a fal... a fal... a mi falunk... mindent felfalunk.

Szónoklata beleolvad a hurrázásba, pálmalengetésbe, mely fokozatosan átmegy kürtszóba. Már nem hurráz-nak, nem lengetik a pálmát, lenyűgözve, mozdulatlanul hallgatják az egyre erősödő kürtszót. Hur tovább szónokol, hadonászik, de egy szavát sem lehet érteni a mindent elborító kürtszótól. Zeng a kürt, betölti az egész teret. Erős fény csapódik a nézőtérre. Kürtszó fortissimo. Mennydörgés, a falak leomlanak

Gyors függöny